

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Структурно-семантичні особливості термінології ІТ дискурсу та
засоби її реалізації українською мовою»

Студента групи Па 58-23
факультету германської філології і
перекладу
освітньої програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська
мова і друга іноземна мова) за
спеціальністю 035 Філологія
Мізецького Стаса Олександровича

Допущена до захисту
« ____ » _____ 2024 року

Завідувач кафедри теорії і практики
перекладу з англійської мови

(підпис) доц. Мелько Х.Б.
(ПІБ)

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
доцент Мелько Х.Б.

Національна шкала
Кількість балів:
Оцінка: ЄКТС

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY
Department of Theory and Practice of Translation from English

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: “Structural and semantic particularities of IT discourse terminology and means of its implementation in Ukrainian”

Group Pa 58-23
School of German Philology and
Translation
Educational Programme Translation
studies: professionally oriented translation
(English and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Stas Mizetskyi

Research supervisor:
K.B. Melko
Candidate of Philology
Associate Professor

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ 1.....	5
ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ ІТ ДИСКУРСУ ТА ЗАСОБИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	5
1.1 ІТ дискурс як особливе мовне явище, що відображає темпи розвитку інформатичних технологій	5
1.2 Специфіка перекладу ІТ термінології англійської мови українською	14
1.3 Багатогранність англomовного ІТ дискурсу та його вплив на українську мову.....	25
Висновки до розділу.....	30
РОЗДІЛ 2.....	31
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТЕРМІНОЛОГІЇ ІТ ДИСКУРСУ.....	31
2.1 Семантична класифікація термінології у ІТ дискурсі.....	31
2.2 Структурні моделі термінології у ІТ дискурсу	38
2.3 Роль прагматичних функцій в термінології ІТ дискурсу.....	42
Висновки до розділу 2.....	48
РОЗДІЛ 3.....	49
ВІДТВОРЕННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ У ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ІТ ДИСКУРСУ	49
3.1 Застосування лексичних перекладацьких трансформацій у перекладі текстів ІТ дискурсу.....	49
3.2 Застосування граматичних перекладацьких трансформацій у перекладі текстів ІТ дискурсу.....	60
Висновки до розділу 3.....	65
ВИСНОВКИ.....	66

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	65
ДОДАТКИ.....	76
РЕЗЮМЕ.....	102

ВСТУП

Інформатичні технології відіграють важливу роль у формуванні сучасної англійської мови, їх складність характеризується унікальною будовою лексики, використання її в побуті та в ІТ сфері в цілому. Термінології ІТ є її основною частиною, яка і визначає її. Нею користуються практично кожна людина яка асоціює себе з ІТ галуззю, та інших похідних сфер, таких як інженери, науковці, технологи, веб-працівники та інші. Для забезпечення адекватного перекладу такого дискурсу, перекладач повинен вміти користуватись цією термінологією та знати особливості її використання, при адаптації на українську мову.

Аналіз проведеного дослідження виявив, що більшість термінів інформатичних технологій англійської мови перекладені на українську з допомогою лексичних трансформацій, затверджуючи факт того що терміни англійської мови в цій сфері часто просто не мають еквівалентів в українській мові, що спричинено багатьма фактами, такими як розвиток ІТ термінів в англійськомому середовищі, їх стрімкий розвиток в якому українська мова просто не встигала за темпами і загалом складнощі адаптування ІТ термінів в українському просторі змушували перекладачів використовувати саме такий спосіб перекладу.

Мета дослідження – визначити структурно-семантичні особливості ІТ термінології при перекладі на українську мову, в сфері ІТ дискурсу на матеріалі текстів інформаційного простору.

Основними завданнями дослідження є:

- Дослідити особливості перекладу ІТ термінології
- Вивчити поняття ІТ дискурсу
- Дослідити способи досягнення адекватного перекладу термінології

ІТ

- З'ясувати стратегії та способи перекладу термінів ІТ дискурсу
- Провести аналіз прикладів на лексичні та граматичні трансформації

Предмет дослідження є структурно-семантичні особливості перекладі термінів ІТ на українську мову.

Методи які були використанні під час дослідження:

- Структурний метод, з допомогою якого ми виявили різницю будови термінів та їх різноманітність при переході на українську мову.
- Семантичний аналіз, де з допомогою одного терміну ми визначали його спорідненість до похідних термінів, або ж термінів з одного семантичного поля.
- Дискурсивний метод, що базується на дослідженні термінів у певних комунікативних ситуацій та його різницю з іншими схожими дискурсами.

Наукова новизна проведеного дослідження полягає у тому, що результати цієї роботи демонструють важливість адаптації термінів ІТ з англійської мови до української та наголошенні на використанні перекладацьких стратегій та методів перекладу під час інтерпретації термінології.

Теоретична цінність даної роботи полягає у тому, що теоретична частина може стати ключовою частиною і, за деяких випадків, фундаментом для інших наукових робіт під час вивчення перекладацьких технік ІТ термінології.

Практична цінність роботи полягає у відтворенні ІТ термінів українською мовою, аналізі прикладів перекладу проведеного дослідження, що дає змогу створити умови для більш збалансованої та узгодженої бази термінології ІТ в українській мові, що сприятиме подальшому розвитку української ІТ сфери. Практична частина описує адаптацію ІТ термінології до української мови з допомогою стратегій перекладу та категоризацій термінів, що дозволяє краще проаналізувати терміни й відповідно визначити переклад з вищою точністю.

Апробація результатів цієї роботи була представлена на міжнародній науково-практичній конференції «AD ORBEM PER LINGUAS / ДО СВІТУ ЧЕРЕЗ МОВИ», яка була проведена 16-17 травня, 2024 року.

Структура дослідження включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додаток який містить 100 проаналізованими прикладами перекладених з англійської мови на українську та резюме.

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ ІТ ДИСКУРСУ ТА ЗАСОБИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

1. ІТ дискурс як особливе мовне явище, що відображає хід розвитку інформатичних технологій.

Розглядаючи факт того що лінгвістична термінологія є досить складною структурою поєднання різних дискурсів між собою та їх спільного співіснування, ІТ термінологія попри свою проблематику, кооперується на багаторівневому стенді з іншими дискурсами, таким чином доповнюючи або ж навіть видозмінюючи значення вже відомих термінів. Роль термінології полягає у повному відображенні актуальності значення терміну описуваної науки або дискурсу, таким чином забезпечуючи правильне тлумачення й збереження змісту [32: 125]. До прикладу взяти слово *icon*, що англійською перекладено з допомогою транслітерації як ‘іконка’. Дане слово зазвичай використовується в художньому дискурсі, адже його початкове й найбільш часте використання притаманне релігії, друге ж значення має ІТ притаманність, що у цьому випадку є іконкою програми або картинки. З чого ми прослідковуємо попереднє ствердження – ІТ дискурс є багаторівневим та різноманітним джерелом збагачення мови на своєму рівні, в той самий час будучи досить проблематичним з погляду культурних та семіотичних рівнів. [60: 266]. Важливо розуміти, що інформаційно технічні терміни, як і терміни медичного, технічного чи легального дискурсу повинні чітко відповідати, бути еквівалентними своєму оригіналу за значенням та сенсом, адже еквівалентність та рівнозначність це не одне й те саме [18: 14].

У чому ж полягає проблематика даної термінології? Через стрімку модернізацію суспільства, незалежно від точки світу в якій вона відбувається, комп'ютер став чимось на зразок газети, телефону й телевізора в одному, слугуючи нам постійним джерелом інформації та серотоніну, який ми отримуємо від бажаних результатів, знайдених в Інтернеті. Практично кожна людина має до нього доступ, а отже, доступ до інформації збережений в нейронній сітці

всесвітньої павутини. Однак одна з найбільших особливостей такого дискурсу є його варіативність вживання, де далеко не кожен користувач Інтернету має здатність усвідомити закладений зміст терміну в знайденому ним контексті [43: 145-146]. Інтернет є настільки громіздкий у плані доступу та різноманітності, що ми можемо дізнатися етимологію будь-якого слова, починаючи від перших згадок до модифікованого виду сьогодення, що надалі позиціонується як неологізм. Тож не дивно що з часом, нові покоління так чи інакше його вдосконалюють, використовуючи жаргон, сленг чи взагалі утворюючи нові слова з нуля. Окремо можна виділити сленг, що являє собою етапом розвитку лексики, який у ході свого існування та використання у певних сферах життя та діяльності людини, притаманний для неформальних або неофіційних ситуацій, де значення та сенс зміненого слова відомі лише групі людей, що з ним контактують [33: 112]. До цього ж додаються культурні особливості кожної мови та її семіотична структура, що створюється тим ж самим поколінням, яке модифікується знаками, кодами, символами й тощо. Щодо питань поколінь, то в цьому випадку жаргон є масивнішим рушієм розвитку поділу термінології, адже існування поділу на регіони, райони, структури й тощо відбувалося вже на початку 20 століття, де яскравими зачатками утворення такої лексики були Г. Генне, що впровадив таке поняття як молодіжний жаргон, Х. Данкерт – спортивний жаргон, та навіть жаргон нічного життя, запропонований Е. Борнеманом [37: 102]. Й охоплюючи вище сказане, вони і є одні зі збудників основних складових проблематики, що пояснюється дуже просто:

➤ По-перше, відповідність словниковим варіаціям слів, що має на меті передачу слова чи терміну з мови оригіналу мовою перекладу без альтернативної інтерпретації, або вона потребує адаптації їх до мови та культури цільового тексту, тобто це може бути інкрустація, транскрипція, запозичення, й інші види лексичних трансформацій [20: 147].

➤ По-друге, це звісно ж культурний аспект, що є абсолютним у питаннях передачі максимально точного інтерпретування. Ці правила діють для практично кожного дискурсу незалежно від характеру використання, адже

культурне середовище мови перекладу у більшості випадків має цілковито інакший шлях побудови речень та їх значень. Культурний аспект відіграє ключову роль у перекладі ІТ дискурсу, адже двозначність термінології цього поля вивчення має широкий діапазон використання. Таке явище може прослідковуватись у багатозначності терміну, де його поняття можуть бути цілковито різними або ж незначно відрізнятись [48: 36].

Щодо української мови, ситуація була зовсім іншою. Річ утім, що на момент зародження термінології інформаційних технологій, Україна переживала не найкращі часи в межах лінгвістики та мовотворення, адже більшість термінів було просто перенесено до української мови з російської, а оскільки влада, не була зацікавлена у розвитку даного аспекту лінгвістики, вона не приділяла належної їй уваги, аж до 1991 року. Відтоді почали впроваджувати закони «Про інформацію та експлуатацію систем захисту інформації в інформаційно-комунікативних системах» [8: URL]. Як наслідок, перед новими мовознавцями, що досліджували базу, яку було надано попередніми лінгвістами, з'явилося багато проблем з питання адаптації термінів з англійської мови на українську. Адже фактично, вся інтерпретація здійснювалась нелегально й без будь-якого путівника, що в результаті лише погіршувало ситуацію. Зрештою це заповонило весь простір ІТ-сфери новоствореним сленгом та іншомовної лексики, яку піддати адекватному перекладу з ресурсами того часу, було вкрай складно [3: 73]. Складність була зумовлена різноманітністю термінології дослідження, адже словникова частина мови є найдовшим та найважчим аспектом за її вивчення, де перекладачу варто розуміти рівні їх подальшого застосування, що надалі буде згадуватись як термінопростір. Термінопростір вважається сферою, або ж певною зоною, в якій термін реалізує себе на повну на таких рівнях як системо-структурний, когнітивний, генеративний та функціональний [13: 138].

Зародження та функціонування термінології

Термінологія має своє коріння з початку 18 століття, де перед науковцями з дослідження мови того часу, виникло питання утворення термінів та різноманітності їх використання за межами своїх дискурсів, де самим лінгвістам

було поставлено завдання знайти застосування різноманітним видами та взаємозв'язкам між формами та поняттями [54: 526-527]. Термін є незалежною від контексту лексичною частиною, яке має на меті передачу однакового значення, не враховуючи мовний контекст в якому його було вжито, задля позначення поняття галузі дослідження. Й відповідно завдання термінології полягає у правильному формуванню її системи, іншими словами, термінологія надає її користувачам або ж людям які в ній працюють, точно організовані та укомплектовані знання аби при роботі з нею перекладачі або фахівці галузі могли розуміти один одного [31: 62].

Важливість термінології полягає у:

- будові подальшого сенсу речення а згодом усього тексту, особливо це спостерігається в динамічних текстах, інакше кажучи в текстах у якому прослідковується послідовна думка.
- У її когезії, що може виражатись як у її смислового наповненні так і на рівні лінійної структури.

Це сходиться на думці про те що хоч така варіативність термінології призводить до полісемії, усе ж демонструє її можливість у трансформації в різноманітні форми залежно від галузі використання, якої може набути її лінійна структура [55: 109]. Це також проявляється в тому що термін та поняття, попри наявність спільних функцій її структури, не являються взаємозамінними, однак термін все ж виконує номінативну функцію проте реалізація її працює інакше. Усе впирається в рівень точності вираження поняття, не зважаючи на факт того, що термін має на меті надання повністю мотивованих термінів, це не гарантує те, що всі терміни виражають поняття [27: 90-91].

Відтак, надалі почала спостерігатися активізація лінгвістів щодо її категоризації, а саме сфери та дискурси, в яких притаманний той чи інший термін, що звісно в поєднанні з практикою її використання – дало свої плоди. Наприклад, відомий лінгвіст та перекладач, Коваленко А. Я., надав свою класифікацію термінів, яку поділив на прості, складні та терміні-словосполучення (також згадується як терміни-фрази). Де прості терміни

представляють собою термін з одного слова, складні, двох чи більше та терміни-словосполучення, що складаються з кількох компонентів і кожен має свою будову словотвору [22: 168]. Не винятком стали й лінгвісти, що намагались їх класифікувати та стандартизувати відповідно до полів використання, які базуючись на попередньому ствердженні про практику використання термінів, лише посилювали її розвиток до сьогодні, що у свою чергу вирішуючи актуальні на той час проблеми, породжуючи в ході їх еволюції – нові, адаптовані під час їх застосування.

Важливість комп'ютерної термінології може ховатися поза її власною галуззю, адже інформаційні технології завдяки своїй багатогранності мають вплив на похідні тематики, такі як науково-технічний дискурс. Водночас не менш важливим елементом роботи з перекладом такого дискурсу є актуальність інформації для перекладача, адже забезпечення його останніми актуальними знаннями є першочерговою справою перед власне перекладом [38: 193]. Завдяки стрімкому розвитку ІТ-дискурсу, науково-технічний має можливість як збагатити свою багатозначність, так і дати імпульс для розвитку інформаційного дискурсу, що у кінцевому результаті дає статистику, яка демонструє зростання інформаційної термінології на 20-30% за останні 10-15 років її використання. Хоча це є безумовний плюсом того аби сприяти її розвитку, все ж ключовою характеристикою є їх максимальна точність при перекладі понять на мову перекладу, тому основною задачею є їх класифікація, яку можна поділити на наступні групи:

- Класифікація за значенням
- Класифікація за вживанням
- Класифікація за способом утворення
- Класифікація за структурою

Беручи до уваги поділ класифікацій, наведений вище, ми можемо стверджувати, що термін сам по собі не означає унікальне чи особливе слово. Однак, слово з особливою функцією може бути зрозумілим для звичайної

людини й набувати особливого значення при використанні в певних сферах термінології, наприклад науковій, комп'ютерній, технічній тощо [7: 4].

ІТ термінологію можна охарактеризувати тим, що на сьогодні вона є однією з найбільш розвинутих сфер лінгвістики. Адже ми наразі переживаємо пік цифрової ери й практично щодня стикаємось з питанням створення нових визначень, нововведення фраз або неологізмів. Загалом, її інтеграція в наше життя є надзвичайно важливою. Оскільки термінологія є одним з ключових елементів будь-якого професійного дискурсу, яка представляє собою частину спеціалізованої лексики, перекладачі або ж фахівці мови, опановують її багатогранність за для якісної роботи з нею [29: 16]. Звісно, кожній країні, народів та культурі притаманні свої абсолютно унікальні, так би мовити, нішеві терміни, оскільки розвиток кожної країни в даному виді діяльності теж різний. Те що має одну назву в одній країні, може мати два або й три різних значення в іншій. До прикладу взяти англійський термін “*cookies*”, які являють собою онлайн файлами на веб-сайті, які вони передають до вашого браузеру аби пришвидшити завантаження сторінок і забезпечити плавнішу роботу сайту. Отже, на українській мові немає прямого еквіваленту цьому терміну, ми можемо його замінити лише одним доступним варіантом, який вказує на функції цього терміну, тобто це може бути ‘протокол’ або ж ‘запит’ *HTTP*. Іноді зустрічаються переклади у вигляді транскодингу, з перекладом ‘кукі’. Щоб краще розуміти процес утворення та визначення термінів, варто взяти до уваги процес, з допомогою якого вони виникають, а саме термінологізація. Цей процес має на меті зміну семантичного значення фрази чи слова, для утворення нового поняття, надаючи йому спеціального значення. Найчастіше це спостерігається, коли термін з одної сфери знаходить застосування в іншій [9: 38]. Очевидно, що якби цей термін було взято з іншої галузі, ми могли б перекласти його як ‘печиво’, проте базуючись на нашому дискурсі, ці поняття абсолютно не сумісні. Саме це є однією з причин створення єдиної мережі термінологічної бази цього дискурсу, де кожен користувач матиме доступ до визначення терміна, з кількома варіантами та пояснень до кожного з них, що на мою думку є основною

перевагою того чому ІТ сьогодні є «вільною галуззю» - ви, маючи доступ до інтернету, може знайти визначення терміна, використовуючи ресурси вебмережі, і вибрати найкращий варіант перекладу для вашого тексту [69: 89]. Хоча і досі в українському просторі є доволі мало досліджень, що стосуються ІТ чи комп'ютерного дискурсу, що характеризуються як складний об'єкт вивчення, оскільки комп'ютерний дискурс класифіковано як систему з її окремими семантичними групами та словотвірними процесами. Їх важливість займає особливе місце у внеску в розвиток цієї галузі, адже вони надають базу іншим фахівцям, для подальшого систематизування та розуміння роботи цих процесів у комп'ютерній сфері [46: 34].

«Штучний інтелект»

Ще одною гілкою в області термінології інформаційних технологій є штучний інтелект. На сьогодні комп'ютерна система уже є невід'ємною частиною більшості ресурсів в інтернет-просторі, включаючи й мовні тематики які стосуються оброблення інформації для перекладу, такі як DeepL, який вважається один з найкращих доступних перекладачів, що використовує штучний інтелект для надання кількох варіантів перекладу. До цього списку можна додати й інші платформи, такі як Google Translate. Проте за даними, зібраними під час опитування користувачів з оцінювання якості перекладу, було показано, що саме DeepL на сьогодні використовує штучний інтелект найефективніше [59: 86-87]. Не винятком є і перекладачі та мовознавці, які часто використовують такі інструменти для власних потреб, що тільки покращує позиції ШІ в перекладацькій діяльності. Річ у тім, що на жаль перекладач не може знати всю термінологію сфери дослідження або дискурсу, штучний інтелект однак, володіє всією наявною інформацією яка може знадобитись інтерпретаторам в роботі з ним, головне те – що це інструмент та можливо помічник, проте, а ж ніяк не заміник людини [52: 253-255]. В Україні питання дослідження цього поля вивчається науковцями Київського національного лінгвістичного університету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Українському мовно-інформаційному фонді НАН. Попри

наявність трьох каталізаторів розвитку штучного інтелекту, в українській мові в порівнянні з англійською ця тема розвивається повільніше. Це пов'язано з різницею в часі досліджень: англійська мова почала формуватися в 60-х роках, тоді як українська мова лише почала відновлюватись після тиску влади радянського союзу у 1991 році [34: 152]. Звісно, враховуючи реалію того, що це молода галузь, обробка та дослідження ІТ термінології на сучасний лад даються з певними труднощами. Зараз існує тенденція до «оживлення» комп'ютерної системи мовними навичками, надаючи штучному інтелекту, з допомогою використання математичних процесів та алгоритмів, створити систему здатну адаптувати природні мови до контексту речень чи текстів. У результаті такі системи матимуть змогу використовувати штучний інтелект для ширшого кола задач, серед яких кластеризація, моделювання, прогнозування, адаптація й тощо [49: 136-137]. Іншими словами, метою є максимальна стандартизація ШІ для пошуку еквівалентів, найбільш притаманних контексту використання.

Таким чином, виникає окрема сфера, яка займається дослідженням штучного інтелекту в лінгвістиці, для сприйняття взаємодії з людьми, а саме *комп'ютерна лінгвістика*, що являє собою систему яка досліджує вище згадані природні мови, завдяки яким ми можемо покращити нашу взаємодію з ШІ перекладом та технологіями перекладу [5: 7]. Саме штучний інтелект є розділом цієї сфери, який спрямований насамперед для вирішення проблем та викликів, що виникають у ході перекладу людиною, з метою покращення кінцевого результату. Лінгвісти намагались створити систему, яка могла б знаходити та вдосконалювати вже готовий переклад, роблячи його кращим варіантом – основною метою чого є відтворювати на практиці вміння, заданні людиною. Отже, враховуючи вже відомі факти про ШІ, можна сказати, що це система яка запрограмована «думати» як людина: аналізуючи ситуацію та, спираючись на вже відомі факти, обирати найкращий варіант. Для їх досягнення, розглядаються два методи ШІ: перший – створення системи, що імітує мислення людини, і другий – досягнення ефективності системи або програми не акцентуючи увагу

на імітації людини [42: 37]. У процесі його застосування ШІ поділяється на три категорії:

1) Вузький (слабкий) штучний інтелект: характеризується високим рівнем виконання завдання, проте може виконувати лише одну поставлену задачу. Незважаючи на його малий обсяг, він виконує завдання точно, хоча не розуміє його причин, через що його назвали слабким. Прикладами його використання є пошукова система Google, голосові помічники Siri та Alexa а також чат-боти.

2) Загальний (сильний) штучний інтелект: відрізняється тим, що імітує людські когнітивні навички, його різниця з ШІ в тому, що він є його частиною, а не тотожний йому, що нашоєхує на думку неможливості такого типу ШІ, адже відтворення людського мозку досі було неможливим. Основною його особливістю є здатність мислення, що дозволяє виконувати будь-яке поставлене завдання.

3) Штучний супер інтелект: цей тип є вдосконаленню версією ЗШІ, здебільшого він вважається додатковим, адже його існування залежить від роботи ЗШІ. По всіх показниках він досконаліший за людину, його використання відповідно теж ширше від авто, які оснащені ШІ, до пошукової системи Google [56: URL].

Спираючись на факти подані у заголовках та пояснень до них, можна констатувати факт того, що ІТ термінологія, попри свою різнобарвність та досить швидкі темпи розвитку мови дослідження та її термінології в цілому, має багато проблематичних аспектів з їх адаптування до мови перекладу. Частково причиною цієї проблематики є Інтернет дискурс, який ділиться своєю термінологією з ІТ дискурсом, але все ж вони не є спорідненими, попри те що доповнюють один одного. Інтернет-простір існує як певне середовище, в колі обігу якого функціонують слова та терміни, що використовуються в інших сферах, і що як ІТ так і Інтернет сфери, репрезентують себе як окрему частину термінології, користуючись лексикою один одного [4: 2-3]. З іншого боку, українська мова є надзвичайно багатогранною та культурно збагаченою, і аби

віднайти найкращий доступний еквівалент для використання – є справжнісіньким викликом для перекладача, адже черпання термінології з російської мови на англійську, дещо затримало розвиток її дослідження, що в подальшому, створило незначну інформаційну прірву між контекстами. Хоча й починаючи з 1917 року, де на території України було сформовано спілки за створенню термінів та словників, і більшість видатних перекладачів працювали на благо створення нової термінології. Радянська влада спрямувала роботу розробки термінографії, а не термінології, як того хотілось українським мовознавцям [35: 2-5]. Її різнобарвність інколи працює проти неї, адже використання мультирівневих термінів, можна стикнутись з питанням більш точного визначення, притаманному цьому дискурсу. Тобто в підсумку можна сказати, що адаптація ІТ термінології в українській мові є подібним до Їнь та Ян, де з одного боку, в нас є джерело утворення нової термінології яка є властивою лише для нашої мови, з нашими власними культурними гранями які властиві тільки нашій мові, з іншого боку, її багатогранність, яку постійно потрібно оновлювати та піддавати новим адаптаціям, задля збереження його першочергового значення та забезпечення адекватності при перекладі.

1.2 Специфіка перекладу ІТ термінології англійської мови українською.

Суть на завдання перекладацьких стратегій

Орієнтуючись на попередній розділ та загальне розуміння того, що ІТ дискурс є не лишень одним із найбагатших сфер з точки зору термінології, її застосування та різноманітності, це водночас дуже складна система коли питання стосується адекватного перекладу. Важливу роль відіграє її систематичність, де на сьогоднішній день інформаційні технології проникають у інші термінологічні сфери, спричиняючи створення їх підтипів. Це, безсумнівно, є позитивною стороною для розвитку науки, проте для перекладача це створює додаткові виклики. Саме тому, через стрімкий розвиток термінології, каталізатором якого є компанії-гіганти, що влились в потік нових технологій, ІТ

галузь розвивається несистематично. Це зумовлено знову ж таки тим, що користувачі мають змогу додавати власні визначення та терміни [30: 181-182]. Виходячи з цього, можна констатувати, що кожен текст із діапазону дискурсів та сфер використання потребує перекладацьких стратегій. Завдяки їм кваліфікований перекладач зможе досягти бажаного результату під час інтерпретації вихідного продукту.

Перекладацькі стратегії здебільшого слугують користувачеві путівником, як досягти оптимального або адекватного перекладу тексту. Завдяки їм користувач має змогу правильно оцінити текст перед його безпосереднім перекладом, визначивши структуру та термінологічну складову, культурний та семантичний аспекти тощо. Також, з метою забезпечення точності та систематичності перекладу термінології, що є надзвичайно важливим для цього дискурсу, німецький перекладознавець Х. Крінґс визначає два типи стратегій: *мікростратегія* та *макростратегія*. Мікростратегія призначена для вирішення однієї перекладацької проблеми, тоді як макростратегія спрямована на вирішення декількох проблем одночасно, після чого формуються перекладацькі дії та застосовується перекладацький аналіз [21: 6-7]. Таким чином, ці стратегії можна порівняти з пензлем для художника, з допомогою якого він малює картину різноманітними фарбами, гармонійно komponуючи всі кольори на палітрі. Для перекладознавців та перекладачів такі стратегії більше схожі на дії, які вони виконують та застосовують у процесі перекладу. Вони використовують аналіз безпосередньо перед початком перекладу, визначаючи ключові частини тексту та головні речення, що стануть опорними в подальшій інтерпретації змісту та значення тексту [51: 39-41].

Термін «стратегія» використовується для позначення дії, яких перекладач дотримується під час перекладу – починаючи від вибору тексту та його аналізу до визначення технік та способів досягнення адекватного перекладу [66: 125]. Важливість перекладацьких стратегій полягає в їх унікальності до кожного користувача. Адже при перекладі текстів мовознавець, перекладач чи лінгвіст використовує власні методи та стратегії задля досягнення максимально точного

перекладу, що формує їх особливий та специфічний стиль, що властивий тільки їм. В результаті ми отримуємо унікальний продукт перекладу, під час якого було застосовано кілька методів інтерпретації. Це підтверджує, що «природний» переклад є настільки ж унікальним, як і послідовність дій та стратегій, використаних перекладачами для відтворення інформації, що є та залишатиметься основним критерієм вдалого перекладу. Саме тут ми почнемо розглядати подальші дії, які перекладач має застосувати для досягнення ідеального перекладу.

Відходячи від самого визначення перекладацьких стратегій, варто також згадати важливість виконавця їх застосування. Зі зростанням популярності та розвитку технологій, збільшується попит на програми та інструменти, здатні опрацьовувати всю нову інформаційно-технічну лексику, що змінює звичну роботу перекладача. Він опиняється між двома чинниками: з одного боку – розвиток інструментів, що допомагають опрацьовувати нову термінологію, з іншого – велике інформаційне поле даних, яке постійно оновлюється [1: URL]. Досвідчений перекладач, особливо з багаторічним досвідом у сфері перекладу, безумовно має більше шансів досягти максимально точного перекладу, навіть без використання перекладацьких стратегій. Виходячи з цього, можна скласти приблизний варіант того, як працює перекладач використовуючи сучасні інструменти перекладу в галузі ІТ:

Фігура 1. Порядок роботи перекладача у ході перекладу ІТ

На мою думку, саме перекладач є ключовою ланкою та запорукою якісної інтерпретації цільового тексту, адже його компетентність є вирішальною, особливо коли йдеться про тексти або дискурс із культурною або ж вузькопрофільною тематикою. Це особливо важливо в роботі з таким дискурсом як ІТ, адже він є однією із наймолодших галузей у сфері термінології, що пояснюється тим, що переважну кількість термінів з англійської мови, інші мови переймають шляхом запозичання або ж прямої передачі слова до терміну, зі збереженням як граматичної так і фонетичної складової [6: 31-32]. Серед основних атрибутів, що притаманні висококваліфікованому перекладачеві, є:

- Перекладацький досвід (особливо важливий є для роботи з літературними текстами або особливою термінологією).
- Ідіоматичне володіння мовою перекладу (завдяки цьому перекладач має змогу краще орієнтуватись у термінології досліджуваного дискурсу та пропонувати найбільш вдалий варіант термінів).
- Глибоке розуміння тексту (важливе для подальшого інтерпретування, особливо для науково-технічного дискурсу та художнього дискурсу).
- Вміння формулювати (здатність правильно будувати речення під час перекладу, для досягнення чіткості та надання перекладу природності). [24: 147-148].

Іншими, більш стандартизованими для глибокого вивчення матеріалу та його аналізу є *форенізація* та *доместикація*, що являють собою перекладацькі стратегії, яку комбінують у собі як лінгвістичне, так і культурологічні особливості мови. Іншими словами, їх можна поділити на тип який орієнтується на форму та тип який орієнтується на зміст. Ці терміни було запропоновано Лоренсом Венуті, американським перекладачем, який стверджував що весь переклад, є по суті адаптацією перекладу оригінального тексту [63: 3-4]. Доместикація націлена на роботу зі змістом, з його допомогою перекладач досягає адекватності перекладу усуваючи проблеми з термінологією чи неоднозначними визначеннями у реченні, жертвуючи її форму. Форенізація ж

навпаки, віддає перевагу формі замість смислового наповнення тексту. У процесі розвитку перекладацької сфери ці дві стратегії мали різні періоди домінації. Доместикація використовувалась раніше та частіше, ніж форенізацію, оскільки у давнину, мови ще не мали такої багатой культурної спадщини як зараз, і їх витіснення не завдало б великих втрат смислу. Подібна ситуація прослідковувалась в Україні, де розвиток перекладу майже не існував, і зароджувався він лише під впливом «колоніального» впливу [16: 131]. Повертаючись до класифікації перекладацьких стратегій, Л. Венуті також пропонував такі підходи, як одомашнення та очуження, що базуються на наслідувальному методі. Перший підхід передбачає збереження основ оригінального тексту, а другий – збереження культурного аспекту. Хоча ці стратегії більше притаманні художнім текстам, вони найкраще підходять у випадках, коли перекладач стикається з політичними, культурними й іноді ідеологічними аспектами, що у ході дослідження ІТ дискурсу, лише підкреслює їхню важливість в даній галузі [2: 5-6]. Отже, узагальнюючи ці два типи стратегій, можемо дійти висновку, що форенізація є більш орієнтована на текст і спрямована на побудову створення адаптованого до мови перекладу, а доместикація спрямована на культурну аспект та реципієнті, враховуючи специфіку мови перекладу [44: 1].

Способи досягнення адекватної інтерпретації

Найважливішою складовою перед початком перекладу, особливо важливим у випадку ІТ дискурсу, є врахування його стилю. Переважно такі тексти використовують науковий або ж науково-технічний стиль, оскільки вони призначені для передачі знань та пояснень. Єлієєва С. В. поділила тексти ІТ-сфери на такі різновиди:

- Технічна документація
- Документація апаратної та програмної конфігурації
- Концептуальні проекти із застосування ERP-рішень
- Статті про ІТ
- Прес-релізи

- Текстові елементи комп'ютерних ігор [36: 117].

Основним способом визначення правильного значення терміну та підтвердити його співіснування з даним дискурсом можна використати наступний метод. Перед тим як перекласти первинне значення терміна, варто спочатку зрозуміти вихідний текст і сформулювати цільовий. Адже людина у процесі перекладу тексту та його термінології, може банально не помітити неточність перекладу, поки не зіткнеться з несумісністю значень або інформації, зазначеній у реченні, після вичитування та оцінкою вихідного матеріалу. Цього особливо потребує комп'ютерна термінологія: перекладач повинен розумітись не лише на процесі перекладу, а й на вивченні відповідної лексики та загальному усвідомленню того, як працюють такі тексти. Вони характеризуються високою складністю, вимагають логічних та послідовних рішень для забезпечення точнішого перекладу, а також тісного зв'язку між оригінальним текстом для збереження сенсу [23: 47-48]. В такому випадку, ситуація вимагає зміни положення терміну, його значення та в деяких випадках тотальної реконструкції тексту, що у кінцевому результаті може негативно впливати на готовий матеріал перекладача, через різноманітність термінології у робочому тексті. Через що постає питання важливості такого етапу, як переосмислення наданої інформації в тексті, метод з допомогою якого починається перша стадія інтерпретації термінів до цільової мови перекладу, де такі поняття, як розуміння вихідного та цільового тексту, співпрацюють аби досягнути ідеальної інтерпретації тексту. Важливо сприймати даний метод як невід'ємний процес вивчення тексту перед безпосередньо самим перекладом [67: 45].

Перш за все, потрібно визначити яку саме гілку вибору аналізу тексту обрати. Зважаючи на те, що переклад тексту поділяється на вільний, буквальный, еквівалентний і точний, назвати їх по справжньому «адекватними» можна лише при використанні у певних ситуаціях, де від вибору того на що спиратиметься ваш переклад, тобто логічну послідовність інформації, переклад фактичної інформації, побудова тексту та інші аспекти – залежить ступінь еквівалентності, який може бути визначений з допомогою перекладацьких стратегій [15: 8-9].

Справа у тому, що в сучасній лінгвістиці стратегії поділяться на два типи, де кожна з них має свої переваги та основну ціль застосування, а саме:

1. Перекладацькі стратегії. Або їх часто замінюють такими визначеннями як методи та глобальні стратегії, є без перебільшення, планом у ході перекладу у тій чи іншій галузі дискурсу [57: 9]. На практиці ж це стратегія є ланцюгом дій або заходів, зроблених у процесі аналізу тексту, перед його опрацюванням, що відразу ж наштовхує на думку нераціональність її застосування для одного чи двох речень, наприклад, для передання певної лексичної одиниці, що по суті є практично неможливим. Все зводиться до фахової компетентності, в її взаємодії з українською мовою в процесі перенесення іншомовного тексту, де стратегія повинна охоплювати весь текст перекладу [47: 163]. Надалі це пояснення переосмислюватиметься багатьма лінгвістами, такими як Фрідріх Шлейєрмашер, який надав нове трактування, що така техніка пояснюється її використанням зближенням до автора через текст та навпаки. Хоча існують контраверсійні способи перекладу, такі як «невидимий перекладач», що є технікою яка передбачає собою роботу перекладача з текстом, створюючи ситуацію, що з допомоги правильного використання стратегій та їх систематизації, дозволяє перекладачу відтворити переклад максимально близький до оригіналу й водночас, зберегти його культурну та смислову цінність [17: 12-13]. Згадуючи інших науковців у сфері лінгвістики, та учасників дослідження цієї теми, таких як Венуті, Хаус та Леві, запропоновані ними класифікації стратегій, для досягнення перекладу, мають у собі риси як доповнення так і створення протилежності до визначень. Наприклад, вільний переклад та дослівний, є лише ілюзією вибору, адже вони завжди будуть прив'язані до тексту оригіналу. Отже, з проведеного аналізу формується наступний висновок, стратегія перекладу вимагає точності та послідовності, гарантувати точний результат при тлумаченні термінів галузі перекладу, й не залежно від типів стратегії, користувач повинен шукати відповідний еквівалент мови терміну, наприклад слова, фрази або речення із допомогою цих прийомів.

2. Перекладацька техніка. Варно наголосити, що часом в підручниках та статтях пов'язаних з перекладацькими стратегіями, перекладацька техніка має назву *процедура*, оскільки деякі лінгвісти переконані, що використання цього терміну є некоректним у даному контексті, адже перекладацька техніка являє собою метод, який навчений виконувати певні дії. Пояснити це тим, що такі техніки це особливий ланцюг подій який спрямований на виконання прийомів перекладу, що часто носять називають перекладацькою трансформацією [51: 31]. Тобто різниця його в порівнянні з перекладацькою стратегією, це точковий вжиток, тобто надання точного перекладу термінологічному визначенню (еквіваленту) або ж реченню [48: 10].

Щойно розглянуті перекладацькі стратегії, є основними ресурсами для перекладача у процесі перекладу, з їх допомогою ми можемо перекласти речення чи текст, до максимально точного варіанту інтерпретації. Поміж цих двох видів, нам відомі деякі підтипи методів, які можна віднести за своєї характеристикою до перекладацьких технік, оскільки за своєю структурою та значенням, вони не глобальні проте вживаються лише за певних ситуацій, де важливе уточнення інформації. Серед основних нам відомі:

- Розвиток мовних навичок: цей метод, заснований на роботі з обома мовами, тобто дозволити перекладачеві контактувати з мовами у сфері перекладу, використовуючи аудіо, відео чи текстові джерела інформації, у випадку з ІТ дискурсом, це може проявлятися у роботі з Інтернет сайтами, посібниками з роботою програм або зі звичайною діяльністю з комп'ютером.

- Культурний аспект: є найпоширенішим, адже аби досягнути еквівалентного перекладу з усіма його ідіоматичним виразами та неологізмами, варто ознайомитись з культурним життям мови дослідження. Це достатньо складний етап при перекладі тексту, оскільки перекладачеві у більшості випадків він малознайомий, такі терміни чи слова зазвичай носять назви слова-реалії або ж культуронімами, у більшості випадків вони вважаються неперекладними [62: 249]. У випадку ІТ дискурсу, це ті самі Інтернет джерела,

наприклад форумів або соціальних мереж, де різнобарвність такої термінології постійно поповнюється.

- Критичне мислення та аналіз проблем у ході перекладу: цей метод побудований на аналізі готового перекладу, де вже після завершення обробки тексту, ми повинні провести аналіз на наявність помилок у взаємодії термінів з перекладеною інформацією та вчиткою матеріалу, аби переконатись що текст, обраний вами, ідентичний до перекладу. Цей метод передбачає аналіз та коментар стосовно матеріалу перекладу та його проблематики. Оскільки він досить дієвий, його можна застосовувати при перекладі та обробці ІТ текстів, наприклад документації програм, ПЗ чи локалізації [12: 75].

- Застосування ІІІ технологій при перекладі: цей пункт є головним у будові перекладу ІТ дискурсу, адже з використанням ІІІ технологій, перекладачеві, який малознайомий з цим дискурсом, буде простіше редагувати матеріал перекладу, адже ресурси які ми використовуємо при перекладі, побудовані з урахуванням сучасних тенденцій розвитку мови, та збагаченні інформатичною термінологією.

- Актуальність матеріалів: аби забезпечити високу ефективність у роботі з інформаційними технологіями, потрібно моніторити актуальність визначень термінології, представленої у тексті на переклад, адже часом деякі терміни мають подвійне значення у процесі розвитку чи злиття з іншими галузями або навіть дискурсами [64: 62-63]. Для даного дискурсу, найкращим способом перевірки актуальності матеріалу є Інтернет та застосування інформаційного пошуку, який становить собою ланцюг дій в Інтернеті, що спрямований на пошук інформації дотичний до теми перекладу, відбір інформації, її упорядкування та систематизування, стратегії та методи ІІІ тощо [40: 30-32].

Оглядаючись на вище згадані методи, техніки, стратегії перекладу, які є особливо важливими під час перекладу, може сказати, що у більшості випадків мовознавець є рупором якості перекладу, адже саме завдяки правильному вибору та послідовності дій під час виконання інтерпретації, можна досягти

довершеності. Звісно такі фактори як навіть відсутність досвіду у виборі стратегії перекладу та її роботі, може навпаки заплутати, проте іноді достатньо проаналізувати текст, визначити дискурс і працювати за методами (рекомендаціями), які теж можуть допомогти досягти адекватного перекладу.

Ось тут і постає питання досягнення адекватного перекладу ІТ-дискурсу засобами, доступними в українській мові. На сьогодні серед таких джерел можна назвати Інтернет-дискурс, адже саме з нього ми черпаємо інформацію щодо інформаційних технологій. Інтернет дискурс знаходиться під впливом лінгвістичних та соціокультурних факторів, що сприяють його взаємодії з ІТ [10: 68-9]. Основна складність, яку має подолати перекладач це збереження структурно-семантичного наповнення терміна без втрати його значення під час перекладу та, що не менш важливо, передачі іншомовних реалій українською мовою. Зазвичай тексти, широко використовувані в ІТ або насиченні її термінологією, потрапляючи в Інтернет простір, адаптується його користувачами й набувають гіпертекстуальності [26: 4-5]. ІТ дискурс, будучи в епіцентрі досліджень сучасного світу, все ж містить досить важку для сприйняття інформації, особливо коли ця тематика вам малознайома. Проте перекладач має почуватись в ній вільно, зіставляти значення термінів та обирати найбільш відповідний по ситуації переклад, адже навіть не повне розуміння тексту та термінології, представлений в ньому, може призвести до катастрофічних наслідків, що може закінчитись повним переосмисленням тексту [70: 1-2].

Базуючись на стратегіях і методах перекладу, перекладач також має усвідомити важливість точного визначення проблеми перед початком аналізу тексту, адже невірне тлумачення терміна або неправильний вибір його тлумачення, може змінити хід перекладу подальших речень, а в деяких випадках і всього тексту. Двозначність стала невід'ємною частиною для інформативної термінології, адже зі стрімким розвитком цього дискурсу, зростає і попит на його використання, особливо серед сучасного покоління, де Інтернет і його технології стали основним способом спілкування. Генерація слів є непинним рушієм даної

теми, це напевно, один із небагатьох або навіть єдиний тип дискурсу який на сьогодні оновлює свою базу термінології, а що важливіше – її значень, швидше ніж будь який інший дискурс. Усе це пов'язано з двозначністю, де ми спостерігаємо таку картину: користувачі персональних комп'ютерів, телефонів та інших гаджетів, утворюють новий термін із наявного, надаючи йому нове значення. Коли це значення починає використовуватись дедалі ширшим попитом, воно стає його основним. Однак ця ситуація може обернутись в іншу сторону: новоутворене слово може не сприйнятись громадськістю і просто зникнути з мережі [71: 412].

Таким чином, можна дійти висновку, що перекладацькі стратегії загалом є ланцюгом до досягнення ідеального перекладу, який перекладач ставить собі за мету. Здебільшого це поради, методи та процедури, за допомогою яких перекладач звіряється з власними думками при перекладі, формуючи терміни, речення та текст у єдину цілісну структуру, що має бути змістовною та зберігати домінантні притаманні тексту оригіналу. Адже кожен переклад, незалежно від того хто їх виконує, і якими стратегіями користується, повністю унікальний. Хоча основна мета – збереження структурно-семантичної єдності обох текстів, переклад завжди вважався творчим досягненням кожного перекладача та його особистою працею.

1.3 Багатогранність англomовного ІТ дискурсу та його вплив на українську мову.

Цей розділ дослідження інформаційних технологій та їхнього дискурсу спрямований на те, як саме ІТ сфера розвивається в українській мові та її особливості існування в ній. Важливою складовою можна вважати її науково-технічний аспект, адже інформаційний дискурс, часто за своєю природою визначається як науково-технічний дискурс, що пояснюється дотриманням точності та передачі конкретної інформації її адресатові. Звісно, як і всі інші дискурси, ІТ має своє життя в загальноповживаному значенні. Проте те, що робить це дискурс особливим – це його трансформація на народному рівні. Як ми вже

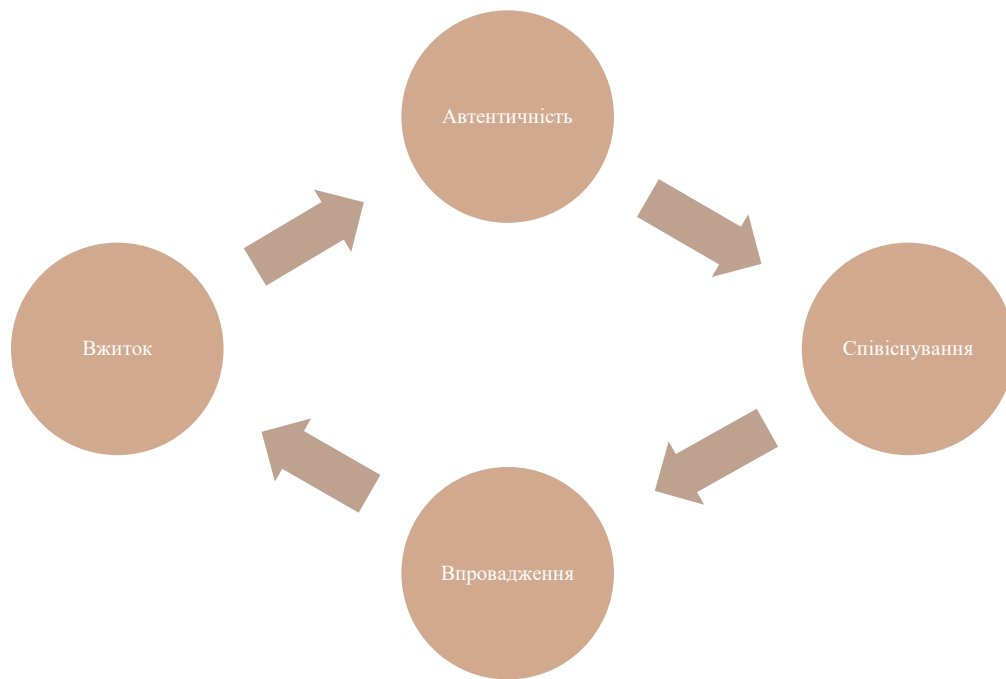
згадували, зі стрімким розвитком цифрової ери та її важливістю для подальшого розвитку й удосконалення мови у сучасному суспільстві, співпраця з комп'ютерами та комп'ютерними технологіями стала буденністю. Більше того, вона увійшла в життя простих людей, де знання базових термінів дає змогу вільно почуватися в Інтернет-просторі та легко володіти комп'ютерними знаннями для найпростіших, навіть повсякденних справ. Посилаючись на визначення комп'ютерної термінології та дискурсу загалом, НБУ імені В. І. Вернадського розглядає її як систему, насичену комплексною лексикою програмування, описуючи процес утворення термінів та їхні семантичні ознаки. Оскільки це поле дослідження та співпраці розширюється, утворення нової термінології в процесі взаємодії з народною мовою користувачів породжує надмірну кількість детермінологізації, що у свою чергу, створює перепони для перекладачів, які мало знайомі з новими термінами. Цьому сприяють не тільки звичайні користувачі, а й фахівці, які працюють в цій сфері. «Комп'ютершики» або ж ті хто найчастіше працює з такою термінологією, користуються жаргонами та сленгом під час роботи, що з одного боку привносить своєрідний баланс в мову, де лише вони знатимуть та використовуватимуть ці терміни для полегшення роботи та комунікації один з одним. З іншого боку, такі види лексики не є граматично правильними, це своєрідний діалект, що може використовуватись людьми з низьким рівнем володіння англійською [45: 18-19]. Основною характеристикою таких типів текстів є їх абсолютна точність у визначенні терміна, змістовності перекладу та збереження смислу, закладеного автором. Саме ці особливості вважаються основними при перекладі цього дискурсу, проте про них ми поговоримо детальніше далі [41: 48].

Однією з таких особливостей є саме визначення ІТ-дискурсу, де комп'ютерна термінологія існує у так званій спеціальній мові, тобто комп'ютерній. Інша популярна назва – «інформаційно-комунікаційні технології», яка визначається як мова, що була сформована у комп'ютерній сфері та роботі з нею, що й надало їй відповідний лексикон – «ІТ-термінології». Хоча й ця галузь відносно нова та не є всеосяжною в межах інших дискурсів, все ж

вона має значний вплив на суспільство, де ми можемо розглядати таку систему як галузь, що контролює окремі процеси, результатом яких є отримання бажаної інформації. Ця інформація може стосуватись різних сфер, таких як політична, юридична, технічна, наукова тощо, де IT-термінологія може фігурувати в кожній з них, завдяки сучасності дискурсу [19: 19]. Найчастіше для утворення або переосмислення значення слова чи терміна використовують семантичні методи номінації, що інколи може сприяти двозначності терміна через його переосмислення. Така проблема є досить поширеною, якщо мова йде про пошук точного та адекватного еквіваленту. Основними перепонами є технічні терміни, що закріплюють за собою певне термінологічне значення, але водночас несуть у собі варіативність слова та неоднозначності при перекладі [28: 34-35]. Утворення термінів інформаційних технологій на лінгвістичному рівні є складним процесом, що має на меті пройти аналіз та перевірку за певними критеріями, серед яких:

- ✓ Автентичність терміну науковцями даного дискурсу або мовознавцями чи лінгвістами.
- ✓ Першочергове сприйняття терміну спеціалістами та його співіснування з явищем надання визначення.
- ✓ Впровадження терміна на загальний вид, у ході його використання в наукових виданнях через переклад англомовних джерел.
- ✓ Випуск терміна на для широкого вжитку, таким чином він проникає в інші шари лексики, де він може видозмінювати як свою форму, так і значення, або доповнюватись семантичними забарвленнями [25: 19].

У цій категоризації утворення терміна ми спостерігаємо досить таки логічну формулу впровадження терміна в мову, де IT-дискурс має на меті ввести термін з абсолютно новим значенням і водночас зберегти його оригінальність та змістовність. Щоб максимально уникнути двозначності та тавтології в мові, ми маємо ланцюг дій, що спрямований на постійний контакт з іншими дискурсами й співіснування з ними. *Фігура 1.*

Фігура 2. Ланцюг формування та вжитку терміну в ІТ сфері

Базуючись на першій характеристиці особливостей інформаційної термінології, можемо стверджувати, що на відміну від інших текстів і дискурсів, сфера ІТ-термінології є більш нелінійною, що її ставить на етап вище за інші тексти, додаючи їй багатогранності та забезпечуючи смислову зв'язність що є крайне важливою в цій галуззі. Це пояснює, чому комунікація з допомогою комп'ютера схильна вважатися ближчою до усної мови, оскільки час між дією та її сприйняттям значно скорочується [50: 18]. Така особливість, у порівнянні з похідними та спорідненими дискурсами, такими як науково-технічний, виокремлює ІТ-дискурс серед інших, оскільки ІТ за своєю структурою є інструментом виконавця дії. Такими характеристиками можуть бути стислість терміну, однозначність, простота, вмотивованість, і звісно, точність при перекладі. Їх структурно-семантична побудова створена таким чином, щоб виражати точний відповідник поняттям, характерним для сфери ІТ [65: 141]. Користувач комп'ютера пов'язує ІТ-дискурс безпосередньо з його використанням як засобу комунікації, а отже, навіть нефахівці у комп'ютерній галуззі можуть вільно ним користуватись у комп'ютерному дискурсі.

Комп'ютерний дискурс характеризується спілкуванням користувачів або ІТ-спеціалістів з допомогою комп'ютерних засобів або мереж. Серед його

основних рис можна назвати електронний канал передачі інформації, що є засобом, який дозволяє адресанту та адресату спілкуватись між собою. Такий вид комунікації є досить популярним та носить назву Комп'ютерно-опосередкована комунікація («Computer-Mediated communication»). Діяльність та розвиток такого дискурсу також приніс із собою мову спілкування, що використовують професіонали цієї сфери. Такий вид лексики підхоплюється людьми, не знайомими з цією галуззю, що призвело до зміни народних засобів комунікації, змінюючи їх спосіб спілкування, культурного життя та мислення [68 – 137]. Також варто відзначити ще одну ключову особливість цього дискурсу – опосередкованість, яка передбачає використання технічних або електронних засобів зв'язку, дистанційність, що виникає через відсутність візуального контакту між учасниками та інші. Звідси й пояснюється його мультирівневість, де навіть така незначна гілка ІТ-дискурсу має свої специфічні риси функціонування та засоби її реалізації [14: 15-17]. Відповідно до сказаного вище, можна з впевненістю сказати, що ІТ-термінологія не є однорідною, як дві половини єдиного плоду: одна її частина – це однозначні терміни з чіткими семантичними межами, а інша – багатозначність термінів, що може бути визначена за певними факторами їхнього поділу, як лінгвістичний, стилістичний, термінологічний тощо [61: 285-287].

Ще однією базовою характеристикою інформаційних технологій, як уже зазначалось, є їх багатогранність, що проявляється у необхідності створення окремих видів, завдяки яким перекладач зможе визначити, до якої саме категорії належить термін. За загальноприйнятими правилами мовознавців, терміни використовують у структурованій системі, щоб уникнути неоднозначності, що полегшує роботу перекладачам в подальшому, після цього перекладачі повинні самостійно обрати правильний еквівалент для предметної галузі перекладу терміна [53: 1-2]. Термінознавці виділяють три види, це загальногалузеві, міжгалузеві та вузькоспеціальні терміни.

Загальногалузеві терміни – зазвичай окреслюють класифікацію або ж категорію інформаційного терміну, є лексичними одиницями великої

семантичної системи та можуть функціонували у декількох сферах, наприклад активність, зв'язок, монітор та інші.

Міжгалузеві терміни – цей вид може бути застосований як і в тотожних так і віддалених областях, де термінологія ІТ матиме більше спорідненого з іншими науками, наприклад процес, овертайм, безпека та інші.

Вузько спеціальні терміни – цей тип містить в собі інформацію та розкриває її зміст і в той же час утворює терміносистему називаючи лише одне поняття, наприклад браузер, програмний код, кібер простір та інші [39: 20-22].

З огляду на останні дослідження та аналіз розвитку термінології не лише в ІТ, а й загалом, можна припустити, що інформаційні технології та їхня термінологія містить таку ж кількість нових термінів, прив'язаних до неї, стільки інші галузі разом взяті. Їхня особливість полягає у відродженні терміна: інколи вони знаходять нове пояснення або визначення з появою нового терміна, інколи цей термін стандартизується під іншу галузь, звільняючи місце для нових. Всі ці способи відображають те, як функціонує ІТ-термінологія, її способи створення термінів, зміна їх класу та морфологічного значення. Відповідно, це проявляється у кількості форм термінів, де складні терміни в тричі перевищують за кількістю прості [58: 120-125].

Висновок

В підсумку можна сказати, що ІТ-термінологія є специфічним та різноманітним дискурсом у контексті взаємодії з українською мовою. Вона характеризується низкою особливостей, які роблять цю сферу унікальною, створюючи нові способи та методики перекладу з нуля. Її взаємодія з іншими дискурсами, безумовно, надає ІТ-сфері певного поштовху в розвитку. Вона постійно оновлює термінологічну базу, що поповнюється щодня, а завдяки співпраці з іншими сферами створює й модифікує терміни в різних галузях. ІТ має властивості, які інші сфери не можуть відтворити, зокрема варіативність перекладу залежно від етапу розвитку технологій на момент перекладу. Це відкриває нові можливості, де перекладач може стати першим, хто запропонує переклад нового терміна.

РОЗДІЛ 2

2.1 Семантична класифікація термінології у ІТ дискурсі

ІТ-дискурс для перекладача представляє собою збірник термінологічних слів або понять, які є абсолютно новими для нього. Навіть якщо перекладач ознайомлений з терміном в одній галузі, у сфері інформаційних технологій він може виявитися сленгом або жаргоном користувачів. Вважати цей дискурс особливим в порівнянні з іншими було б помилково, він має таку ж складність у перекладі, як і науково-технічний дискурс, таку ж різноманітність сучасних термінів, як і масмедійний, і вимагає такої ж точності при інтерпретації з мови оригіналу, як і юридичний. Проте родзинкою, яка змушує перекладачів шукати інсайти для знаходження вірного чи достовірного еквіваленту під час перекладу, є його неупинний розвиток. Домінування ІТ-сфери за останнє десятиліття є цілком виправдане розвитком суспільства в цьому напрямку, і це не феноменом чогось нового для людства, оскільки в різні періоди зародження термінології такі дискурси як медичний, технічний, військовий та інші також панували певний період часу. Проте саме ІТ є каталізатором для перекладачів, який змушує застосовувати нові підходи до перекладу, використовуючи не лише загальноприйняті категоризації та класифікації у ході перекладу задля достовірної інтерпретації, а й використовувати креативність і критичне мислення для точнішого відтворення перекладу понять українською мовою.

Найбільш достовірнішою класифікацією комп'ютерної термінології на сьогодні є її поділ на лексико-семантичні та тематичні групи. Попри те, що деякі мовознавці зазначають про схожість між цими групами, все ж вчені схильні їх відокремлювати. Український мовознавець та лексикограф Л. Томіленко вважає, що причиною відокремлення їх є поняттєвий принцип тематичних груп. Натомість Г. Межжеріна схильна до думки, що лексико-семантична група характеризується смисловим значенням слів та категоріальною єдністю лексичних одиниць. Повертаючись до комп'ютерної термінології та її класифікації в українській мові, станом на даний момент ми розглядаємо класифікацію І. Метинської, яка зазначає, що лексико-семантична група є

результатом історії розвитку семантики мови, де слова можуть бути об'єднані принаймні однією семантичною ознакою, наприклад:

- ✓ Назви пристроїв.
- ✓ Назви процесів.
- ✓ Назви протоколів.

Зазначенні вище категорії є лише базовими класифікаціями, за якими можна категоризувати терміни відповідно до одного з цих типів, оскільки ІТ-термінологія досить новою і водночас надзвичайно стрімкою у розвитку та створенні нових термінів, що пояснюється постійним утворенням нових груп. Далі ми розглянемо детальну класифікацію ІТ-термінології (*діаграма 1*), проаналізувавши, які терміни підпадають під кожен із зазначених категорій. Щоб чітко систематизувати терміни ІТ відповідно до їх категорії, було взято класифікацію за такими категоріями, як:

1. **Назви галузей знань.** Відповідно до результатів аналізу (*діаграма 1*), ми спостерігаємо, що ця категорія наразі є найбільшою (46%), оскільки може включати в себе систему штучного інтелекту. Наприклад: *In a post on Telegram, SiegedSec and ByteMeCrew said they are not publicly releasing the breached data...* (TC:URL); *But the operators behind TheTruthSpy never fixed the bug...* (TC:URL); *...powered by AI, that aim to identify and remediate those gaps in a more comprehensive and automated way.* (TC:URL); *At its heart, the new company is a customer service bot.* (TC:URL); *Maintain optimal performance levels through periodic analysis and adjustment of system parameters.* (T:URL); *Overall energy consumption at data centers, excluding cryptocurrency...* (T:URL); *...Samsung Galaxy Ultra model — the Galaxy S25 Ultra — might bring.* (T:URL); *To achieve this goal, a new and clever method called edge computing has emerged.* (T:URL); *By using lightweight data serialization formats...* (T:URL); *In differential encoding, the data is compressed by encoding...* (T:URL); *For example, algorithms such as GZip or Deflate can compress text data.* (T:URL); *For years, Apple has rejected Tuta app updates...* (W:URL); *The Wi-Fi setup can be surprisingly painful.* (W:URL); *Manage is where you can view folders on your computer using the file tree on the left to select the desired*

image folder. (TR:URL); Media is simply images from folders that have been opened and is an unnecessary mess. (TR:URL); However, there are hundreds of VPN providers to choose from... (TR:URL); "The web shell does not return status/code when trying to contact it,"... (THN:URL); The threat actors behind the PikaBot malware have made significant changes... (THN:URL); ...facilitating illicit cryptocurrency mining and deploying proxy components on infected hosts. (THN:URL); It's also known to leverage the Bitcoin blockchain as a backup command-and-control (C2) system... (THN:URL); ...that did not have multi-factor authentication (MFA) enabled. (THN:URL); Analyzing the wiki pages they accessed, bug database issues, and source code repositories... (THN:URL); ...It survives reboots and firmware upgrades. (THN:URL); This build fixes a single bug in which expanded groups in the message list collapsed... (CM:URL); This build fixes a number of security holes. (CM:URL); A chip shortage not only creates problems for tech firms making LLMs... (CM:URL); We must use domain-specific... (CM:URL); That matters because an enterprise can now create a chatbot... (CM:URL); ...Compare this to experiencing a movie by reading its script alone (LLM)... (CM:URL); ...processed outside of the data center or cloud, according to Gartner. (CM:URL); Emulation is what we do when we try to make one system behave like or imitate a different system. (CM:URL); IBM developed virtualization in the 1960s so big... (CM:URL); Gigabit Ethernet SANs are relatively easy to install... (CM:URL); ...the leading high-speed LAN technologies. (CM:URL); Industrywide, there's a priority on maximizing the efficiency of network storage over Ethernet. (CM:URL); By creating a storage protocol that encapsulates SCSI... (CM:URL); ...blocks external users from accessing your network. (CM:URL); Their IP address will never be exposed directly to the target's machine. (TR:URL); ...just by modifying the URL and injecting code in that. (TR:URL); ...tracking personal Bluetooth devices via Apple's crowdsourced Find My network. (TR:URL); Cyberattacks are not just a threat to personal data and privacy... (TR:URL); ...which when downloaded would install malware and spyware on the victims device. (TR:URL); Smartphones, tablets, and increasingly laptops come under MDM control. (TR:URL); The best wireless earbuds promise comfort... (TR:URL); A

blockchain is a tamper-resistant distributed ledger... (T:URL); The field of robotics has greatly advanced with... (T:URL);

2. **Назви посад та призначень.** Ця сфера стосується інформаційної галузі та включає в себе певні підгрупи, які мають тематичні схожості між собою (4%). Наприклад: *...because the threat actor connected a Smartsheet service account to an admin group in Atlassian. (THN:URL); ...indicating that the operators are either based in Russia or Ukraine. (THN:URL); Bugcrowd then matches these coders based on those particular skills... (TC:URL); The coders might be hackers who only work on freelance projects... (TC:URL);*

3. **Назви одиниць вимірювання.** Запропонована категорія хоч і не проявила себе при аналізі прикладів, все ж доволі поширена в сфері ІТ та використовується поза її межами (1%). Наприклад: *Subscribers will receive two terabytes of cloud storage that typically cost \$9.99 a month... (CM:URL);*

4. **Назви ПЗ та утиліт.** Загалом виокремлюють всього дві підгрупи, проте вона є однією з найбільш насичених на ІТ терміни (17%). Наприклад: *For a time, TheTruthSpy was one of the most prolific apps... (TC:URL); ...containing records of every Android device ever compromised by TheTruthSpy. (TC:URL); ...initial version of the platform including SiriusXM, Sonos and WeightWatchers. (TC:URL); So, we expect Samsung S25 Ultra to run on this new version of Android OS. (T:URL); Anyone wanting to provide an iOS app must pay a ransom to Apple; there's no way around it." (W:URL); This latest version of the Windows-only software... (TR:URL); ... that a router or firewall is at the end of its supported life. (THN:URL); This build introduces a new sensitivity toolbar in Word, Excel, and PowerPoint... (CM:URL); ...highlight any suspicious elements found in the PDF document. (TR:URL); ...when people just don't care to apply patches on time. (TR:URL); The task contained a ZIP file which, when extracted, executed the SYSJOKER malware inside. (TR:URL); A secure web gateway (SWG) is one of the most effective tools... (TR:URL); Popular mobile operating systems are Android... (T:URL); Frameworks take the form of libraries... (T:URL); ...creation of JPEG to promote consistency in software and hardware products. (T:URL); Every organization*

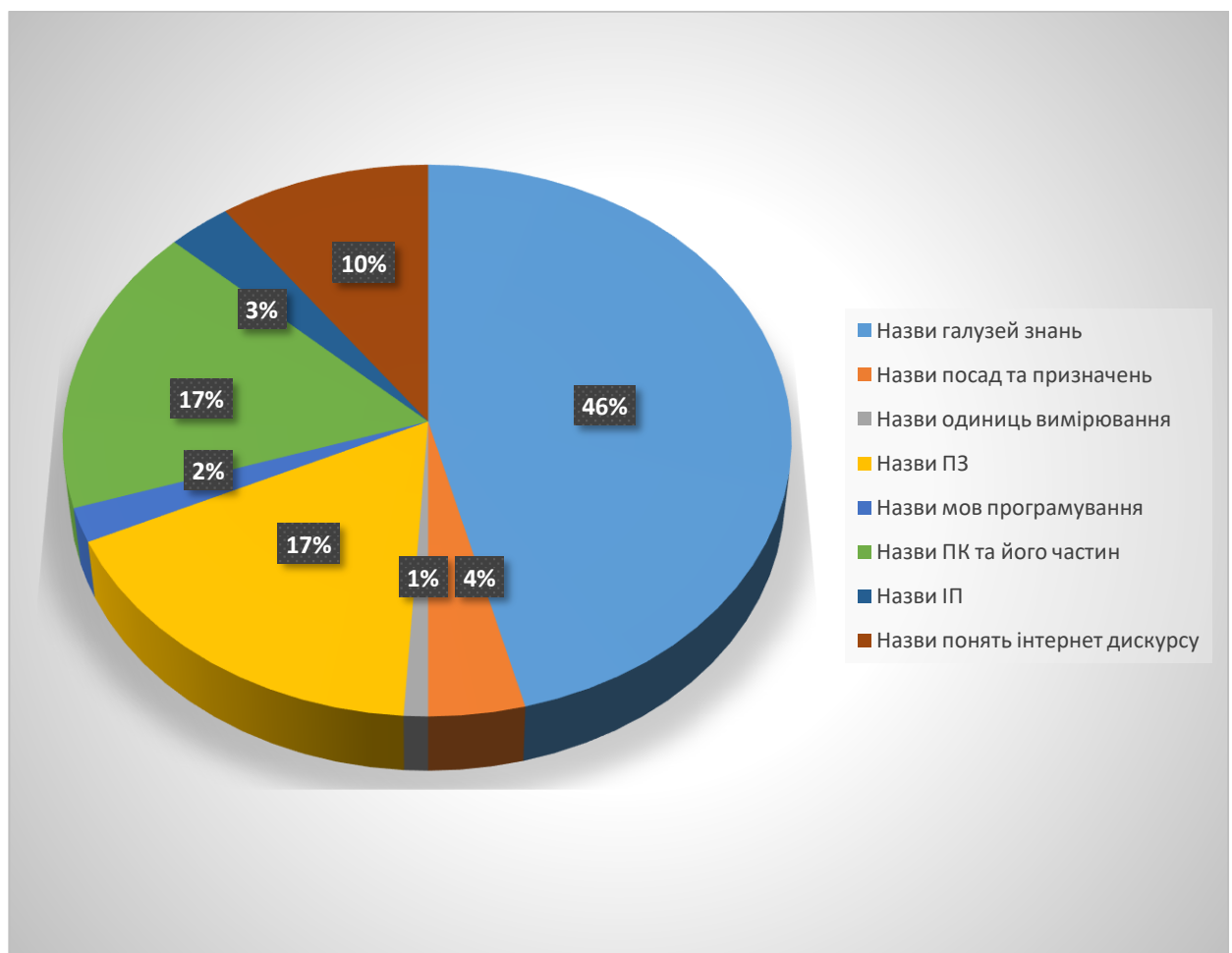
should perform routine security audits... (T:URL); *These players do not have any formal roles in the scrum...* (T:URL);

5. Назви мов програмування. Доволі нішева категорія, яка перелічує мови програмування та її застосунки (2%). Наприклад: *...bypass vulnerability in Java has been shared online.* (TR:URL); *Scalable Vector Graphics (SVG) images embedded in HTML email attachments.* (TR:URL);

6. Назви ПК та його частин. Ця тема була поєднана з двох, які за своєю суттю взаємопов'язані та доповнюють один одного (17%). Наприклад: *A growing number of devices, such as smartphones, will contain ML accelerators...* (T:URL); *In traditional centralized data pipelines, data from different devices...* (T:URL); *There's no better way to get the kind of powerhouse gaming PC...* (W:URL); *...but one of the best ways to design your prebuilt tower...* (W:URL); *...comes with an RTX 4060 graphics card.* (W:URL); *If you're a media hog like me, there's space for a couple HDDs...* (W:URL); *The Smoke comes with a pocketable remote display...* (W:URL); *...noted that there's currently a backlog of GPU orders.* (CM:URL); *The genAI industry already faces a scarcity of specialized processors needed to train and run LLMs.* (CM:URL); *Emulation lets us model older hardware and software...* (CM:URL); *...its own software-based CPU, RAM, hard disk and network connection.* (CM:URL); *The best free torrent clients on PC and Mac...* (TR:URL); *So why would Apple rush to keep slotting new chips...* (TR:URL); *...in your country first before you rip those DVDs.* (TR:URL); *The best USB flash drives should let you store and keep safe your important files...* (TR:URL); *If they are, we can likely expect them to crop up next year instead - sorry, desktop Mac fans!* (TR:URL); *It's important to note that machine bias...* (T:URL);

7. Назви Інформаційних процесів. Включає терміни що описують ПІ або ж дотичні за значенням до них (3%). Наприклад: *Bootstrapping is the process of loading a set of instructions...* (T:URL); *With one-click connect, you just tap the power button and you're instantly protected.* (TR:URL); *Double-clicking on an image opens it in View...* (TR:URL);

8. Назви понять пов'язаних з інтернет дискурсом. Тобто терміни які можуть описувати різні аспекти інтернет простору та його послуг (10%). Наприклад: *...the company claimed in a blog post. (TC:URL); Also, the app's homepage serves ads... (W:URL); For Sweden's Spotify, the download fee is more of an immediate problem... (W:URL); However, they do require a subscription, which costs money. (TR:URL); ...Windows users is ACDSee Photo Studio Ultimate 2024. (TR:URL); ...searching images and/or for search engine optimization. (TR:URL); With 160 locations across 94 countries, that's more than almost any other provider. (TR:URL); ...to email clients and on-premises email servers. (TR:URL); ...to distribute and sell prompts on the dark web in 2023. (T:URL); Phishing is no longer an occasional issue... (T:URL);*

Діаграма 1. Семантично-тематична класифікація ІТ термінів

Виходячи з класифікації, запропонованої І. Метинською, можна констатувати, що домінування загального значення ІТ-термінології є досить очевидним, оскільки більшість термінів є базовими для всіх інших гілок ІТ-сфери, яка слугує каталізатором для входження термінів в інші галузі. Спостерігаючи за поспіхом прогресу розвитку ІТ-термінології та її категоризації, можна з упевненістю стверджувати, що семантична класифікація найчастіше стикається з проблемами та викликами під час перекладу, як було зазначено в першому розділі, серед яких:

- Полісемія, очевидно буде першою проблемою яка спричинить застій у процесі перекладу, особливо ІТ, наприклад: термін *cloud* в реченні «*By 2025, more than 50% of enterprise-managed data ...*», через його належність до загальної категорії, може мати значення *сховища*, проте в цьому випадку використовується дослівне поняття, яке має значення сервісу.

- Скорочення (аббревіатури), складність інтерпретації полягає у незрозумілості понять описаних аббревіацією, наприклад: DB (*database*) – термін має одне слово, аббревіатура поділена на два, що часом може сплутати перекладача.

- Універсальні терміни, тобто терміни які можуть існувати в одній області але з різними значеннями, наприклад: ‘провайдер’ – в Інтернет галузі даний термін є відображенням компанії, що надає Інтернет послуги, а в комп’ютерній, програмою для розробки ПЗ.

У підсумку можна зазначити таке: розглянута класифікація постійно оновлюється та поповнюється новими значеннями та категоріями, які відповідають релевантній інформації. Це проявляється в подальшому в розвитку її словникової частини, збагачуючи лексикон не тільки ІТ-сфери, а й суміжних галузей. Результати цього розділу продемонстрували, яка категорія наразі є найбільш уживаною та різноманітною, а які лише зароджуються завдяки постійному прогресу цього дискурсу. Проте варто також зазначити, що на мою думку, деякі з термінів мають право на окрему підкатегорію або ж навіть нову. Як уже згадувалося, інформаційні технології не просто взаємодіють з іншими

термінологічними галузями, а й справді запозичують терміни та поняття з них, адаптуючи їх під свої потреби й інтерпретуючи відповідно до свого дискурсу, відкриваючи простір для дослідження іншими мовознавцями з метою ефективного аналізу та перекладу ІТ-сфери.

2.2 Структурні моделі термінології у ІТ дискурсу.

Враховуючи вже відому нам інформацію про те, як ми можемо класифікувати терміни інформаційних технологій, їхня логічна та структурна послідовність є не менш важливим аспектом під час аналізу таких термінів, зокрема їх структурна модель. Структурна модель у термінології представляє собою схему, таблицю, малюнок чи ескіз геометрично зображеної інформації про досліджувану термінологію, що демонструє їх порядок та взаємозв'язки. Як ми вже розглядали у першому розділі, терміносистема відображає зв'язки між термінами у певній галузі, в нашому випадку це ІТ, де вже структурні моделі демонструють їх взаємозв'язки у відповідній сфері. Існує велика кількість класифікацій структурних моделей творення термінології, яка в більшості випадків застосовані для практичного будь-якого дискурсу. Наприклад, структурна класифікація Р. Беррі, де він вважає, що таку складну термінологію як ІТ, найкраще можна розділити наступним чином:

- ❖ Однокомпонентні терміни
- ❖ Двокомпонентні терміни
- ❖ Трикомпонентні терміни
- ❖ Багатокомпонентні аналітичні терміни

Загалом її можна вважати базовою для подальшого дослідження та розширення термінологічного потенціалу, чим і користувались мовознавці Р. Синдега та О. Іванщина, які на основі попередньої класифікації, доповнили та описали її структуровану частину (*діаграма 2*), притаманну ІТ галузі. Згідно неї, терміни можна поділити за наступними категоріями:

1. **Прості.** Домінуюча категорія даної класифікації, що містить найбільшу кількість вживаних термінів що складаються з одного слова (53%).

Наприклад: *...releasing the breached data (TC:URL); ...the most prolific apps... (TC:URL); ...TheTruthSpy never fixed the bug (TC:URL); ...is a customer service bot... (TC:URL); By using lightweight data serialization formats... (T:URL); The Smoke comes with a pocketable remote display... (W:URL) та інші.*

Прості терміни вважаються найбільш вживаними в ІТ сфері оскільки вони володіють як точністю, так і зрозумілістю терміна. Аналіз фрагментів виявив, що такі терміни переважно використовуються для:

- Позначення процесів, дій чи технологій, наприклад: *...containing records of every Android... (TC:URL); In differential encoding... (T:URL); For Sweden's Spotify, the download... (W:URL);*

- Позначення програм та пристроїв, наприклад: *Media is simply images... (TR:URL); The threat actors behind the PikaBot malware... (THN:URL); ...processors needed to train and run LLMs. (CM:URL);*

- Помилки, збоїв, протоколів тощо, наприклад: *By creating a storage protocol... (CM:URL); ...people just don't care to apply patches on time. (TR:URL); It's important to note that machine bias... (T:URL);*

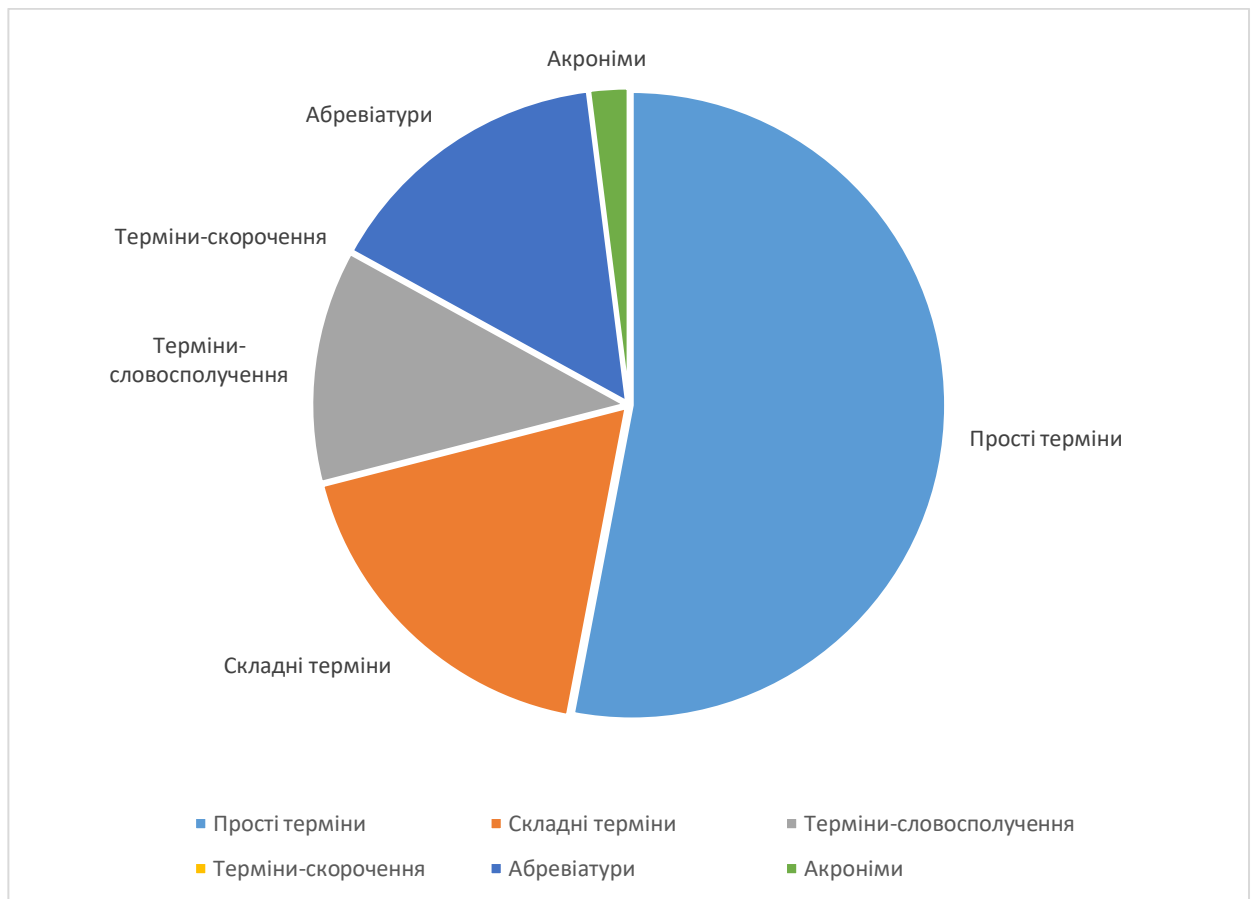
2. **Складні.** Терміни що складаються з двох та більше слів, а також які пишуться разом або через дефіс (18%). Наприклад: *We must use domain-specific... (CM:URL); This build introduces a new sensitivity toolbar... (CM:URL); With one-click connect... (TR:URL); Double-clicking on an image... (TR:URL); Also, the app's homepage... (W:URL); A growing number of devices, such as smartphones... (T:URL); Frameworks take the form of libraries... (T:URL); ...excluding cryptocurrency... (T:URL); This latest version of the Windows-only software... (TR:URL); ...firewall is at the end of its supported life. (THN:URL); Analyzing the wiki pages they accessed, bug database issues... (THN:URL); ...can now create a chatbot... (CM:URL); Emulation lets us model older hardware... (CM:URL); ...from accessing your network. (CM:URL); Cyberattacks are not just a threat... (TR:URL); ...spyware on the victims device. (TR:URL); ...email servers. (TR:URL); A blockchain is a tamper-resistant... (T:URL); Frameworks take the form of libraries... (T:URL);*

3. **Терміни-словосполучення.** Терміни що складаються з декількох компонентів (12%). Наприклад: *Popular mobile operating systems...* (T:URL); *A secure web gateway (SWG)...* (TR:URL); *The best USB flash drives...* (TR:URL); *Their IP address...* (TR:URL); *...with an RTX 4060 graphics card.* (W:URL); *...clever method called edge computing has emerged.* (T:URL); *...the company claimed in a blog post.* (TC:URL); *...on the dark web in 2023.* (T:URL); *...multi-factor authentication (MFA) enabled.* (THN:URL); *...backup command-and-control (C2) system...* (THN:URL); *...search engine optimization.* (TR:URL); *...adjustment of system parameters.* (T:URL);

4. **Терміни-скорочення.** На жаль даної класифікації серед проаналізованих прикладів не виявлено, проте, в деяких випадках, а особливо коли термін-словосполучення або складний термін використовується у колах ІТ фахівців чи дотичної сфери, термін-скорочення може бути задіяний через сленг. Наприклад, у реченні «*Maintain optimal performance levels through periodic analysis and adjustment of system parameters*» (T:URL) - термін *system parameters* може бути перефразований у *SYS PR*.

5. **Абревіатури.** Наразі одна з найпростіших категорій, оскільки використовується в інших сферах (15%). Наприклад: *...to run on this new version of Android OS.* (T:URL); *However, there are hundreds of VPN providers...* (TR:URL); *...a backlog of GPU orders.* (CM:URL); *...CPU, RAM, hard disk and network connection.* (CM:URL); *...the leading high-speed LAN technologies.* (CM:URL); *...before you rip those DVDs* (TR:URL); *Smartphones, tablets, and increasingly laptops come under MDM control.* (TR:URL); *...powered by AI...* (TC:URL); *...gaming PC you need than to customize it yourself.* (W:URL); *...for a couple HDDs...* (W:URL); *...for tech firms making LLMs...* (CM:URL); *...HTML email attachments.* (TR:URL); *...in the PDF document.* (TR:URL); *...URL and injecting code in that.* (TR:URL); *...creation of JPEG...* (T:URL);

6. **Акроніми.** Особливий вид абревіатури, який створений з початкових літер або слів терміна (2%). Наприклад: *The task contained a ZIP file...* (TR:URL); *Anyone wanting to provide an IOS app...* (W:URL);

Діаграма 2. Структурна класифікації ІТ термінів.

Ця класифікація є найбільш достовірною та систематизованою на даний момент в українській мові, що дозволяє користувачу розподілити терміни відповідно до кожної категорії. Як ми бачимо з результатів аналізу на діаграмі, прості терміни (53%) значно переважають усі інші категорії структурної класифікації, більше ніж удвічі. Це досить природно, оскільки ІТ термінології властиві короткі й звичайні терміни, які позначають предмет, явище або процес. Водночас значну частку займають складні терміни (18%) та абревіатури (15%), які спрямовані на пояснення складніших концептів та процесів, та терміни-словосполучення (12%) що також мають відчутну частку, розширюючи значення базових термінів. Іноді виникає питання, як підібрати категорію до терміна, який не може повністю належати до жодної з них. Адже, пропри досить широку класифікацію термінів, трапляються випадки, коли необхідно об'єднати кілька категорій в одну. Такий спосіб об'єднання категорій часто застосовують до термінів, що позначають певне мікрополе ІТ, де вони можуть мати схоже значення або близький переклад.

Як результат ми спостерігаємо, що уніфікація термінів ІТ галузі так само як і її системність наразі є пріоритетним для перекладу, адже чим краще система визначає приналежність терміна до класифікації, тим менше труднощів та клопіт виникає у перекладача, оскільки точне визначення в області інтерпретування для перекладача слугує успіхом при правильній адаптації на мову реципієнта. Їхній логічний зв'язок моделей слугує основним джерелом у процесі полегшення використання термінології не лише перекладачу, а й читачу в подальшому, оскільки кожен перекладач який не знайомий з цією сферою при перекладі, є новачком, і чим краще структурована класифікація термінології та її пояснення, тим кращий результат.

2.3 Роль прагматичних функцій в термінології ІТ дискурсу.

Оскільки ми вже маємо чітке розуміння, що ІТ галузь є всюдисущою частиною сучасної англійської мови, терміни якої знайшли собі застосування практично в кожному дискурсі, де певна кількість термінів перетинається з іншими, важливо розуміти їх прагматичні зв'язки. Прагматика, в свою чергу, є гілкою семіотики, що спрямована на дослідження та природу цих зав'язків у процесі їхнього використання. Серед основних рис можна назвати визначення вдалої комунікації, визначення факторів, які можуть вплинути на інтерпретацію, тобто ситуації, місця, мети та інших; а також мовленнєві акти.

ІТ-термінологія є досить специфічною галуззю термінології, адже вона охоплює терміни, які дотичні або ж можуть бути пов'язані з інформаційними технологіями. Оскільки ІТ є відносно молодого термінологічною структурою, способів досягнення адекватної інтерпретації небагато, і важливо під час перекладу зберігати їх прагматичну функцію. У інформаційних технологій, прагматична функція зумовлює вибір термінів, спираючись на мотив, ціль та розуміння мови адресатом, де основою цієї функції є зміст. Розуміння того, який термін слід застосовувати відповідно до ситуації, є винятково важливим, оскільки класифікації лише вказують нам напрямок визначення терміну, проте ситуації, у яких він може використовуватись, можуть бути різними.

Варто також розуміти, що жодна з галузей не може мати винятково всі терміни нові, більшість наук користується запозиченнями з інших галузей, урізноманітнюючи таким чином лексику. Терміни що належать до ІТ дискурсу становлять неабияку важкість у ході їх перекладу через постійно неоднозначність у визначенні терміну або відсутність перекладу в принципі, й також постійно вимагає знання в тій галузі з якою працює перекладач, адже обізнаності лише в термінології мови перекладу замало аби вільно володіти всіма аспектами та тонкощами інтерпретації термінів. Терміни, що належать до ІТ-дискурсу, становлять неабияку складність у процесі їхнього перекладу через постійну неоднозначність у визначенні терміна або відсутність перекладу взагалі. Це також постійно вимагає знань у галузі, з якою працює перекладач, адже обізнаності лише в термінології мови перекладу недостатньо для вільного володіння всіма аспектами та тонкощами інтерпретації термінів.

Прагматика на сьогодні є соціокультурним вивченням мови та її комунікації, оскільки, так само як і ІТ-термінологія, вона належить до категорії активно розвиваючих сфер. Відповідно, під час такої адаптації перекладу виникає значна кількість проблем, відповідь на які дає «комунікативний ефект», що діє за принципом носія прагматичної функції. Текст перекладу повинен містити ту саму комунікативну властивість, що й оригінал, аби адресат, тобто читач, відчув ту ж саму реакцію, яку було закладено в оригінальному тексті, навіть якщо його потрібно адаптувати. Саме тому, орієнтуючись на класифікацію, запропоновану Н. Доронкіною, та адаптуючи її до ІТ-дискурсу, можна визначити такі функції прагматики, як:

- Інформативна функція
- Комунікативна функція
- Когнітивна функція
- Нормативна функція

1. **Інформативна функція.** Основне завдання ІТ-термінології це передача точної інформації в межах її сфери або похідних, які можуть бути частково пов'язаною з нею, до прикладу, це комп'ютерні технології, інженерія,

інтернет дискурс та інші. Однозначність понять є дуже важливою її складовою, де точність опису та їх стандартизація забезпечують тотожність процесів, ситуацій, концептів які мають відношення до інформатичних технологій. Прикладами є: ...*the breached data*... (TC:URL); ...*the breached data*... (TC:URL); *Bugcrowd then matches these coders*... (TC:URL); ...*powered by AI*... (TC:URL); ...*service bot*. (TC:URL); ...*in a blog post*. (TC:URL); ...*system parameters*. (T:URL); ...*excluding cryptocurrency*... (T:URL); ...*Samsung Galaxy Ultra model*... (T:URL); ...*such as smartphones*... (T:URL); ...*edge computing*... (T:URL); ...*different devices*... (T:URL); ...*serialization formats*... (T:URL); *In differential encoding*... (T:URL); ...*prebuilt tower*. (W:URL); ...*app updates*... (W:URL); ...*the download fee*... (W:URL); ...*remote display*... (W:URL); ...*Windows users*... (TR:URL); ...*using the file*... (TR:URL); *Double-clicking on*... (TR:URL); *Media is simply*... (TR:URL); *With one-click*... (TR:URL); ...*other provider*... (TR:URL); ...*indicating that the operators*... (THN:URL); ...*indicating that the operators*... (THN:URL); ...*to an admin group*... (THN:URL); ...*reboots and firmware*... (THN:URL); *This build fixes*... (CM:URL); *This build fixes*... (CM:URL); ...*its script alone*... (CM:URL); ...*two terabytes*... (CM:URL); ...*data center or cloud*... (CM:URL); *IBM developed virtualization*... (CM:URL); ...*vulnerability in Java*... (TR:URL); ...*apply patches on time*. (TR:URL); ...*new chips*... (TR:URL); ...*rip those DVDs*... (TR:URL); *The best USB flash drives*... (TR:URL); ...*desktop Mac fans!* (TR:URL); ...*email servers*. (TR:URL); *The best wireless*... (TR:URL); *A blockchain is a tamper-resistant*... (T:URL); *Phishing is no longer*... (T:URL); ...*creation of JPEG*... (T:URL); *The field of robotics*... (T:URL); ...*security audits*... (T:URL); *Bootstrapping is the process*... (T:URL); ...*machine bias*... (T:URL);

2. **Комуникативна функція.** Її призначення спрямоване на забезпеченні ефективного обміну концептами, думками і досвідом між її користувачами та фахівцями, що дозволяє учасникам краще розуміти тему обговорення та один одного, уникаючи неоднозначності та непорозумінь. Наприклад: ...*never fixed the bug*... (TC:URL); *The coders might be hackers*... (TC:URL); ...*version of the platform*... (TC:URL); *For example, algorithms*...

(T:URL); ...*RTX 4060 graphics card.* (W:URL); ...*a couple HDDs...* (W:URL); ...*Windows-only software...* (TR:URL); ...*search engine optimization...* (TR:URL); ...*VPN providers...* (TR:URL); *The web shell...* (THN:URL); ...*PikaBot malware...* (THN:URL); ...*multi-factor authentication (MFA)...* (THN:URL); ...*router or firewall...* (THN:URL); ...*firms making LLMs...* (CM:URL); ...*use domain-specific...* (CM:URL); ...*processors needed...* (CM:URL); *Emulation is what we do...* (CM:URL); ...*hardware and software...* (CM:URL); ...*your network.* (CM:URL); ...*HTML email...* (TR:URL); *Their IP address...* (TR:URL); ...*URL and injecting code in that.* (TR:URL); *Cyberattacks are not just a threat...* (TR:URL); ...*spyware on the victims device.* (TR:URL); *A secure web gateway (SWG)...* (TR:URL); ...*under MDM control.* (TR:URL); ...*on the dark web in 2023.* (T:URL);

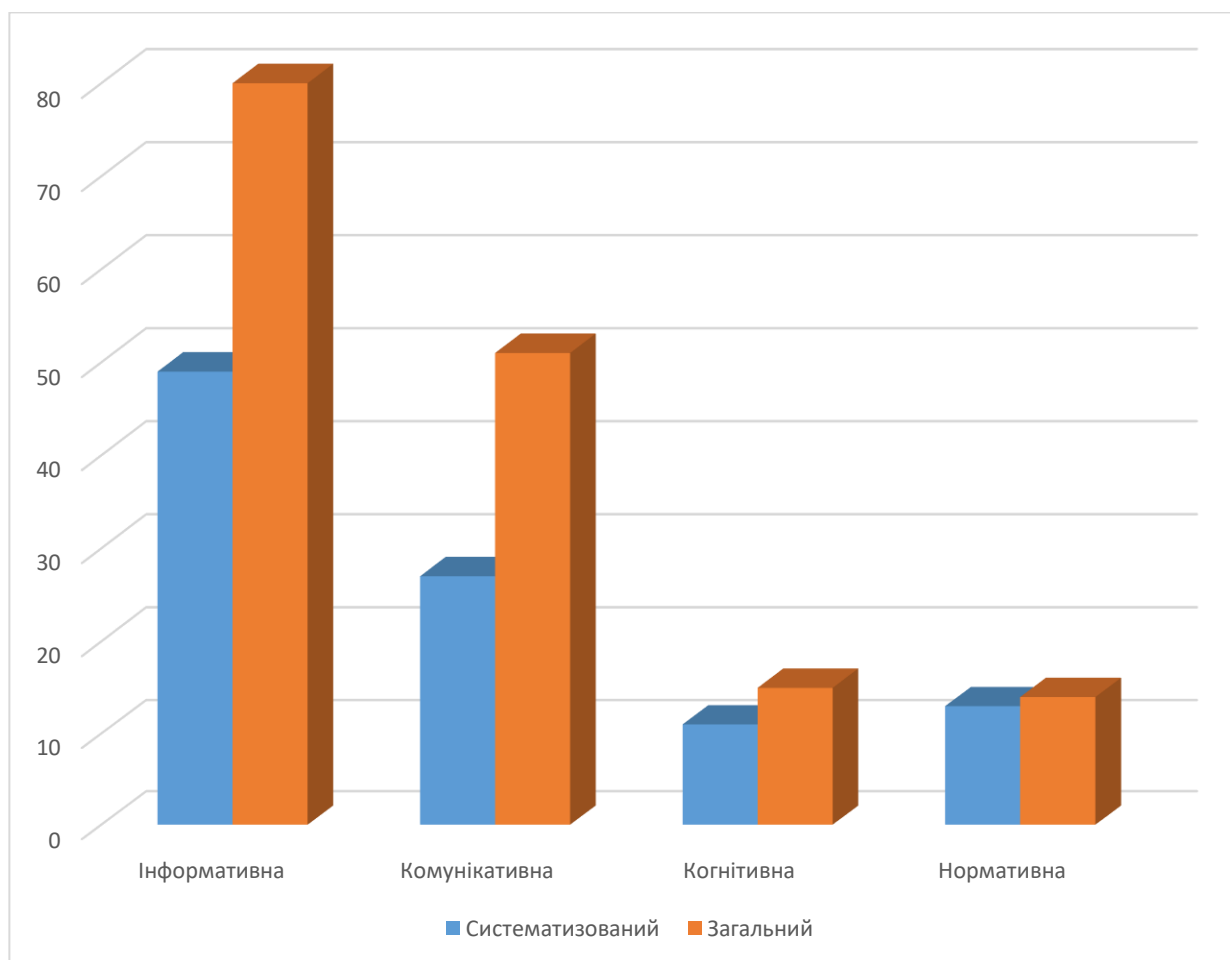
Саме ці терміни допомагають розробникам та користувачам вільно спілкуватись та ефективно комунікувати один з одним під час роботи, що створює концепт особливої мови, який створений для фахівців ІТ, що сприяє кращому розумінню в подальшому.

3. **Когнітивна функція.** Ця функція спрямована допомагати мовознавцеві при її категоризації та аналізу складних концепцій у рамках ІТ-термінології цього дискурсу. Що в підсумку допомагає краще розуміти складну інформацію ІТ сфери, завдяки вдалій, та логічно побудованій, структурі. Наприклад: ...*every Android...* (TC:URL); ...*Android OS...* (T:URL); ...*gaming PC...* (W:URL); ...*an iOS app...* (W:URL); ...*GPU orders.* (CM:URL); ...*software-based CPU, RAM...* (CM:URL); *By creating a storage protocol...* (CM:URL); ...*PDF document.* (TR:URL); ...*torrent clients...* (TR:URL); *The task contained a ZIP file...* (TR:URL); ...*mobile operating systems...* (T:URL);

4. **Нормативна функція.** Назва в цілому описує її завдання, а саме дотримання правил та норм вживання термінів, які приналежні до цієї сфери, аби забезпечити точну узгодженість та запобіганням двозначності термінів. Наприклад: ...*roles in the scrum...* (T:URL); *Frameworks take the form...* (T:URL); ...*personal Bluetooth...* (TR:URL); ...*over Ethernet.* (CM:URL); ...*LAN technologies.* (CM:URL); ...*easy to install...* (CM:URL); ...*create a chatbot...*

(CM:URL); ...*sensitivity toolbar*... (CM:URL); ...*bug database*... (THN:URL); ...*command-and-control (C2) system*... (THN:URL); ...*require a subscription*... (TR:URL); *The Wi-Fi setup*... (W:URL); ...*the app's homepage*... (W:URL);

Відповідно до цих функцій, можна з упевненістю сказати, що ІТ-термінологія досить легко опрацьовується її фахівцями під час роботи, оскільки завдяки такій систематизації та класифікації термінів помилкове віднесення терміна до іншого дискурсу є малоімовірним, не зачепивши принаймні одну з раніше згаданих категорій. Як видно з результатів, зазначених нижче (діаграма 3), можна підкреслити, що практично кожен термін зі сфери інформаційних технологій, а інколи й дотичний до неї, так чи інакше підпадає під опис однієї зі згаданих вище функцій.

Діаграма 3. Прагматичні функції в ІТ термінології.

З урахуванням результатів аналізу можна дійти висновку, що прагматичні функції у більшості випадків присутні за наявності кількох функцій у реченні одночасно, що зумовлено різноманітністю значень цих термінів. Один вираз

може мати кілька значень залежно від ситуації в реченні, ролі цього терміна та його первісного значення. Використання кількох функцій може бути пояснене численними факторами, зокрема високою точністю перекладу та адаптації термінів, що інколи вимагає специфічності у передачі інформації та чіткої категоризації термінів для уникнення неоднозначності, яка притаманна ІТ через його постійний розвиток. У більшості випадків прагматичні функції засновані на тому, як саме перекладач інтерпретує тексти оригіналу своєю мовою. Інформативна функція може вказувати на професійну спеціалізацію, яка пов'язана з комунікативною, а комунікативна функція, своєю чергою, класифікує терміни за їхніми властивостями, що належить до нормативної категорії. Адаптація стилів мовлення, коли перекладач інтерпретує текст відповідно до цільової аудиторії, та скорочення тексту для збереження лише важливої інформації – усі ці прийоми допомагають перекладачеві передати максимально точний і чіткий зміст ІТ-текстів.

Висновок

На підставі отриманих даних із проведеного дослідження можна підсумувати, що як структурні моделі, так і семантичні класифікації та прагматичні функції однаково мають потужний вплив на розвиток перекладу під час його інтерпретації. Щодо структурних моделей, ми визначили кілька категорій, які можуть широко охопити кожен аспект ІТ-галузі: від назв програмного забезпечення до термінів, що належать до властивостей програми. Від вибору цієї категорії залежатиме переклад терміна, оскільки кожна з категорій підпорядковується класифікації термінології, яка, своєю чергою, спирається на етимологію та лексичне забарвлення терміна. Як відомо з першого розділу, ІТ-сфера є досить молодого, але водночас багатою на терміни в лексичному значенні. Її багатозначність термінів і різноманітність утворень нових слів за допомогою стилістичних прийомів щоразу дивують своєю креативністю. На противагу цьому, дослідження семантичної класифікації ІТ також показує значний вплив систематизації термінів. У поєднанні з логічно

побудованими категоріями перекладач має змогу вільно, а головне — точно визначити приналежність терміна відповідно до його семантики. Отже, можна зазначити, що семантичний аспект є першочерговим етапом визначення терміна, оскільки з'ясування значення та виявлення семантичних відношень допомагають краще структурувати ІТ-термінологію й установити основне значення терміна серед інших подібних термінів. Результати, зазначені в цьому розділі, можуть бути корисні в подальшому дослідженні цієї теми, оскільки, навіть за використання сучасних класифікацій і систематизації термінів, ІТ-дискурс є настільки динамічним, що не може залишатися на місці в питаннях розвитку термінології. Це сприятиме в майбутньому створенню термінологічних словників та тезаурусів або ж слугуватиме корисною базою для написання нових стандартів у сфері ІТ. Узагальнюючи, ця робота не лише підсумовує вищезгадані результати, а й окреслює нові напрямки перспективного розвитку для дослідження і застосування нових структурних та семантичних класифікацій. Це, у свою чергу, може призвести до глибшого аналізу цього дискурсу, виявлення і відстеження нових прагматичних функцій, а також, що не менш важливо, до розробки автоматичного виявлення та класифікації термінів у текстах на основі вже існуючих.

РОЗДІЛ 3

ВІДТВОРЕННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ У ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ІТ ДИСКУРСУ

3.1 Способи еквівалентного відтворення українською мовою структурно-семантичних особливостей у перекладах текстів ІТ дискурсу

Третій розділ практичної частини цієї роботи має на меті розкрити головну суть даної теми, а саме, як ІТ терміни відтворюються та інтерпретуються в українській мові з урахуванням природи їх використання. За результатами проведеного аналізу та дослідження термінів, ми спостерігатимемо як за складністю передачі терміну, що немає жодного еквівалентного відповідника в українській мові, так і з проблемою полісемії слів, що навіть попри правильно підібраний контекст, може мати доволі розширене значення терміну. Оскільки інформаційні технології є одними з найбільш інноваційних сфер людського побуту станом на сьогодні, сукупність термінів щодня може перевищувати число цих ж термінів минулого. ІТ дискурс як нам вже відомо, має багато спільних визначень та понять з комп'ютерним та інтернет дискурсом, оскільки зародження ІТ сфери стосувалось напряму роботою з комп'ютером та комунікацією через інтернет простори.

Завдання яке стоїть перед перекладацькими трансформаціями полягає у передачі цих термінів на українську мову з якомога точнішим перекладом визначення слова у межах ІТ поля. З допомогою них ми спробуємо встановити кількість термінів була визначена за використання певної лексичної чи граматичної інформації. А також схарактеризувати особливості вибору перекладу для терміну ІТ відповідно до контексту використання. Базою для написання аналізу прикладів слугували сайти відповідного характеру, переважно медійні, серед них Techradar, Techpedia, Computer World та інші. Вибір термінів було визначено за характером статей які певною мірою згадували або ж напряму стосувались ІТ дискурсу. Оскільки термінологія спільноти цих сайтів практично в кожному реченні містить по два і більше термінів, було вирішено обрати найяскравіші приклади які на мою думку найкраще

демонстрували структурні особливості термінів та потребували різних підходів у процесі перекладу.

Першими будуть розглянуті приклади лексичних трансформацій, які найкраще співіснують з ІТ термінами оскільки їх використання спрощує передачу цих термінів до української мови та в деяких випадках пояснює їх.

1. Транслітерація застосовується при транскодуванні графічної форми одиниці оригіналу.

❖ *Data* – дані. *In a post on Telegram, SiegedSec and ByteMeCrew said they are not publicly releasing the breached data, given its highly sensitive nature. (TC)* – *SiegedSec та ByteMeCrew у своєму телеграм пості заявили, що вони не будуть публікувати витік даних, враховуючи їх чутливий характер.* В даному прикладі ми використали цю трансформацію оскільки слово передає лише графічну форму терміну. Хоча й інший переклад цього слова є інформація, в даному контексті було застосовано вторинний його варіант.

❖ *Bot* – бот. *At its heart, the new company is a customer service bot. (TC)* – *По суті, нова компанія це бот з обслуговування клієнтів.* В цьому прикладі було застосовано транслітерацію, але у зв'язку з тим, що бот передає як графічну так і звукову форму, ми можемо замінити її на транскрипцію.

❖ *Model* – модель. *All these have raised the anticipation for what the next Samsung Galaxy Ultra model — the Galaxy S25 Ultra — might bring (T).* – *Все це здійняло ажіотаж того що може наступна модель Samsung, Galaxy S25 Ultra, принести.* Цей приклад також наслідує директиву першого, де ми передаємо тільки графічну його форму.

❖ *Formats* – формати. *By using lightweight data serialization formats, the data is encoded to reduce its size while still allowing for efficient deserialization (T).* – *За використання спрощених форматів серіалізації даних, інформація кодується аби зменшити її розмір, в той же час, дозволяючи ефективно її десеріалізувати.* Цей приклад також демонструє використання транслітерації, проте за контекстом її може замінити транскрипція.

❖ Operators – оператори. *It is also known to halt its execution should the system's language be Russian or Ukrainian, indicating that the operators are either based in Russia or Ukraine (THN).* – Також відомо що він зупиняє виконання якщо система мови вказана російська або ж українська, вказуючи на те що оператори знаходяться в росії або ж Україні. Поданий приклад було також передано на українську мову з допомогою транслітерації.

Серед поданих у цій роботі трансформацій та розглянутих вище прикладів можна зазначити, що транслітерація хоч і займає незначну частину, все ж при перекладі дуже часто використовується перекладачами аби забезпечити якісний та, що більш важливіше, точний переклад.

2. Транскрипція застосовується для транскодування звукової форми одиниці оригіналу.

❖ Android – андроїд. *In June 2022, a source provided TechCrunch with leaked data containing records of every Android device ever compromised by TheTruthSpy (TC).* – В червні 2022, джерело надане TechCrunch, містило записи про витік даних з кожного андроїд пристрою, коли-небудь скомпрометоване TheTruthSpy. Даний приклад було перекладено з допомогою транскрипції, проте варто зазначити, що при деяких контекстах тут може застосуватись нульове транскодування, оскільки андроїд є найменуванням системи.

❖ Coders – кодери. *Bugcrowd then matches these coders based on those particular skills, with bounty programs that are in the works among clients (TC).* – Опісля, Bugcrowd порівняла кодерів на основі їх умінь з програмами нагород (баунті-програми) які застосовують у роботі з клієнтами. Цей приклад було передано на українську мову з допомогою транскрипції, хоча як і у випадку з іншими термінами його також можна перекласти транслітерацією.

❖ Blog post – блог пост. *“Agents can reason, problem solve and make decisions,” the company claimed in a blog post (TC).* – «ШІ агенти можуть міркувати, вирішувати проблеми та приймати рішення,» заявила компанія у

своєму блог пості. В цьому прикладі було використано транскрипцію, хоча за такого контексту, застосування транслітерації є також доречним.

❖ Cryptocurrency – криптовалюта. *Overall energy consumption at data centers, excluding cryptocurrency, is set to continue rising moderately over the coming years (T).* – Загальна енерговитрата в центрі обробки даних, за винятком криптовалюти, налаштована на поступове підвищення в найближчі роки. За перекладу цього прикладу, ми використали транскрипцію, проте за деяких випадках термін криптовалюта може перекладатись як «крипта», що передається з допомогою кальки.

❖ Smartphones – Смартфони. *A growing number of devices, such as smartphones, will contain ML accelerators, which will have an impact on overall electricity use (T).* – Зростаюча кількість пристроїв, таких як смартфони, міститимуть нейронні процесори, що матиме вплив на загальну вживаність електрики. Хоч і цей приклад має шаблон перекладу кальки, все ж тут краще буде застосувати транскрипцію, оскільки іншого значення окрім як смартфон, цей термін немає.

❖ Devices – девайсів. *In traditional centralized data pipelines, data from different devices go to a centralized location (like a cloud or data center) for processing and analysis (T).* – Традиційно, дані з централізованих магістралей надходять з різних девайсів до централізованої локації (наприклад хмари чи центру даних) для обробки та аналізу. Поданий приклад було перекладено з допомогою транскрипцією. Проте він викликав доволі двозначні відчуття, оскільки першочергове значення даного терміну є пристрій, що в іншому випадку означало еквівалентний переклад, проте переклад ‘девайс’ означає сучасний електронний гаджет, а у зв’язку з тим, що джерелом цього речення була стаття про обладнання ПК, було вирішено обрати цей переклад.

❖ Display – дисплей. *The Smoke comes with a pocketable remote display called the Smoke Receiver which connects to the base via an extremely reliable radio signal (W).* – Smoke йде в комплекті з кишеньковим дистанційним дисплеєм Smoke Receiver, який з’єднується з базою завдяки надзвичайно надійному радіо сигналу.

Наведений термін було перекладено на основі тієї ж підстави, що й попередній приклад, в даному випадку краще використати переклад ‘дисплей’ адже нам не відомо, чи екран пристрою Smoke є сенсорним, чи має інші додаткові функції, притаманні для таких пристроїв.

❖ Cache – кеш. *If the data isn't in any cache, the CPU calls out to the main RAM (TR).* – Якщо даних немає в кеші, процесор звертається до основної оперативної пам'яті. Термін *cache* був перекладений з допомогою транскрипції, проте контекстуально переклади можуть відрізнятися. Справа у тому, що цей термін існує у перекладі як ІТ-термінології так і комп'ютерної як «кеш», «кешування» та «буфер», де останній термін має першочергове значення і зазвичай вживається частіше. Проте ‘буфер’ це місце зберігання тимчасової інформації, а кеш зберігає повний журнал роботи комп'ютера. А у зв'язку з тим, що інформація в реченні стосується даних роботи GPU, застосування терміна «кеш» є доречнішим.

❖ Mining – майнінг. *Glupteba is a fully-featured information stealer and backdoor capable of facilitating illicit cryptocurrency mining and deploying proxy components on infected hosts (THN).* – *Gluptabe* є у повній мірі злодієм та шпигуном інформації, здатним сприяти незаконному майнінгу криптовалюти та розміщення проксі компонентів на заражених системах. Інший термін, який має декілька варіантів перекладу є *mining*, в цьому реченні було задіяно транскрипцію та перекладено термін як *майнінг*, що для спільноти користувачів сайту The Hacker News є зрозумілим, проте за випадку використання цього слова у контексті більш загальному, цей термін може бути перекладений через описовий переклад як *відбір даних*, але за наявності терміну «криптовалюта», така інтерпретація не є контекстуально вірною.

❖ Build – білд. *This build fixes a number of security holes (CM).* – *Даний білд* виправляє серію порушень безпеки. Поданий приклад був вимушеним рішенням в цьому випадку, пояснюється це тим, що, по-перше, термін *build* у сфері комп'ютерних наук та ІТ перекладається як *конструкція*, що за умов перекладу цього речення не є вірним, по-друге, інший варіант перекладу, а саме

‘білд’, є ігровим жаргоном що позначає версію програми/гри яка була оновлена, інколи з номером який позначає версію оновлення. Орієнтуючись на те, що в тексті розповідається про програму Office 365, ми зробили висновки, що використання транскрипції в цьому випадку є більш вдалим.

❖ Patches – патчі. *I know vulnerabilities are bad, but the worst part comes in when people just don't care to apply patches on time (TR).* – Я знаю що вразливість це кепсько, проте найгірша частина про те що люди навіть не думають застосовувати патчі вчасно. Вибір перекладу терміна *patch* ускладнив задачу, оскільки ‘патч’ як і термін ‘білд’ є жаргонізмом який вже став заміником попередніх термінів, враховуючи що це стосується статті з неформальним стилем спілкування, було вирішено використати транскрипцію. Патч це тип оновлення програми, застосунку, команди чи гри, який виправляє незначні помилки та додає нові покращення, але є в кілька разів менший за обсягом, ніж білд.

❖ Clients – клієнти. *The best free torrent clients on PC and Mac will make downloading so much easier and stress-free. (TR)* – Найкращі безкоштовні торрент клієнти на ПК та Mac будуть завантажуватись в рази швидше та простіше. Ще одним прикладом ситуативного контексту є термін *client*, який навіть цьому реченні може мати подвійний характер. В оригінальному тексті йдеться про набір найкращих торрент утиліт 2024 року, відповідно *клієнт* згадуються у статті як програма яка співпрацює з веб сервером для завантаження файлів з інтернету через торрент програму, проте за випадку відсутності терміна *торрент*, *клієнт* стає *користувачем*, який отримує доступ до контенту з допомоги цієї програми.

❖ Chips – чіпи. *So why would Apple rush to keep slotting new chips into the products it sells the least? (TR)* – То чому ж Apple спішить випускати нові чіпи в продукти з найменшими продажами? Наданий приклад було перекладено з допомогою транскрипції, оскільки цей термін було запозичено з технічного дискурсу, переклад *chip* матиме природніше звучання для позначення частини електронного носія, адже в перекладі ІТ сфери *chip* є кристалом, з якого цей

пристрій зроблено, через що в перекладі це може викликати труднощі для сприйняття загальної інформації.

❖ Blockchain – блокчейн. *A blockchain is a tamper-resistant distributed ledger that's used to validate and store digital transactional records. (T) – Блокчейн це антивандальний розподілений реєстр, що використовується для ратифікації та зберігання електронних журналів записів.* Речення в якому вживається термін blockchain є повторювальним. Вираз блокчейн є банківською технологією, яка працює з криптовалютою і, водночас є її механізмом захисту, а саме розподіленим реєстром, і для того аби уникнути тавтології у реченні, було вирішено передати термін у вигляді транскрипції.

❖ Scrum – скрам. *These players do not have any formal roles in the scrum and are involved in the process only infrequently. (T) – Ці гравці не мають жодної офіційної ролі в скрам проекті та рідко залучені в процес.* Вираз scrum став найбільшим викликом серед термінів запропонованих у цій роботі, що стосуються лексичних трансформацій. Річ у тім, що відповідника або синоніму до цього слова в українській мові не існує. Термін є доволі новим та ще не задіяний у широкому масштабі на просторах українських ІТ спільнот. Проте виходом з ситуації послугувала транскрипція, оскільки описовий переклад був би неможливим через мультизадачність терміну, а модуляція вислову немає синонімічних характеристик з іншими термінами. В деяких випадках для уточнення інформації або покращення розуміння речення, перекладачами може бути застосоване доповнення. ‘Скрам’ це проект, де задіяні групи гравців/працівників, в залежності від цілі проекту, що налічують 6 і більше осіб, де кожний з них має свою роль в команді.

Відповідно до аналізу проведеного над прикладами вгорі, можна з впевненістю сказати, що транскрипція є безумовно одним із найкращих та водночас найпростіших способів досягнення адекватного перекладу, особливо в межах ІТ дискурсу, досягаючи достовірності перекладу навіть за випадків різноманітності способів та інтерпретацій текстів. Дана трансформація не

деформує значення термінів чи контексту вживання, а зберігає точність передачі ІТ визначення.

3. Калька є видом транскодування одиниці оригіналу за його формою та змістом, який буде відповідати одному зі словникових значень, яку поділять на морфологічну, семантичну та фразеологічну кальку.

❖ Encoding – кодування. *In differential encoding, the data is compressed by encoding the difference between consecutive data points rather than absolute values.* (T) – У диференціальному кодуванні, дані стискаються завдяки різниці між послідовними точками даних ніж абсолютними значеннями. Першим зразком аналізу цієї трансформації стане термін *кодування*, який перекладений на українську мову з допомогою кальки. В наданому прикладі, термін *encoding* було ситуативно перекладено відповідно до речення використання, адже більш розповсюджений варіант є ‘шифрування’, але зважаючи на те, що мова в реченні йдеться про техніку кодування а не самий процес шифрування, вираз було адаптовано.

❖ Download – завантажень. *For Sweden’s Spotify, the download fee is more of an immediate problem if the company were to accept Apple’s new business terms.* (W) – У Швеції, плата завантажень є більш нагальною проблемою якщо компанія прийняла б нові комерційні умови Apple. Поданий термін є доволі простим для пояснення цієї трансформації. *Download* переданий на українську мову з допомогою морфологічної кальки, описуючи таким чином процес роботи терміну, передаючи отримувачу точну та зрозумілу інформацію в реченні.

❖ Wireless – безпроводний. *The best wireless earbuds promise comfort, a secure fit, great sound quality and reliable Bluetooth connectivity all packaged in a compact design.* (TR) – Найкращі безпроводні навушники пропонують комфорт, надійну посадку, високу якість звуку та надійну спорідненість по Bluetooth, що разом входить у компактному дизайні. Термін *wireless* є приклад семантичної кальки яка зберігає зміст оригіналу, але водночас використовує пряму адаптацію слів аби передати значення терміну.

У підсумку було виявлено, що калька попри досить велику кількість складних термінів та термінів словосполучень в ІТ термінології, є слабкішим представником лексичних трансформацій, оскільки поки що вона немає тих ресурсів аби завжди передати багатозначність чи точність термінів, про її значимість для розвитку перекладацької діяльності в Україні, співпраця з англіцизмами є в рази вагомішою для побудови нових шляхів перекладу.

4. Нульове транскодування є прямим включенням іншомовного фрагменту латинськими буквами, що можуть бути назви бізнесів, компаній, продуктів, проектів тощо.

❖ **NAS – NAS.** *NAS also maintains user sessions, network resource management, load balancing and other network management/optimization processes.* (T) – *NAS* також підтримує робочі сесії, управління ресурсами мережі, розподілення навантаження та інші управління/оптимізації мережі користувача. За прикладом продемонстрованим вище, було використано нульове транскодування, оскільки термін *NAS* має описовий переклад всієї аббревіатури, досягти адекватної передачі за такої інтерпретації неможливо, тому аби зберегти точність та формальність тексту, слово *NAS* було залишено у його початковому вигляді.

❖ **iOS – iOS.** “*Anyone wanting to provide an iOS app must pay a ransom to Apple; there’s no way around it.*” (W) – «Кожен хто хоче мати свій застосунок на системі IOS, має заплатити викуп Apple; і тільки так.» Під час аналізу, поданий приклад викликав змішанні відчуття, перш за все варто пояснити, що *IOS* є аббревіатурою від терміну iPhone operational system, тобто операційна система iPhone, де останній термін є назвою бреду, через що залишити еквівалентний переклад з нульовим транскодуванням є найкращим рішенням. Ми залишаємо структуру незміною, зберігаючи оригінальну назву бренду, яка в колах ІТ є загальноживаною.

❖ **VPN – VPN.** *However, there are hundreds of VPN providers to choose from, and unfortunately, most of them don't offer the privacy and security you need.*

(TR) – Однак, є сотні VPN провайдерів на вибір, і на жаль, більшість з них не пропонують анонімності та безпеки яка вам необхідна. VPN це віртуальна мережа яка працює у вже існуючій, що надає захист вашого IP адресу та даних. Хоча переклад цього терміну є у вигляді описового та адаптивного як ВПН, їх використання в офіційних текстах чи дотичних до ІТ термінології сайтах немає.

❖ Ethernet – Ethernet. *Industrywide, there's a priority on maximizing the efficiency of network storage over Ethernet.* (CM) – Загалом, є певна пріоритетність у максимізації ефективності збереження мережі над Ethernet. В поданому прикладі, *Ethernet* був переданий з допомогою нульового транскодування, оскільки цей термін перекладається як *локальна мережа*, він є синонімом до абревіатури LAN. Різниця в тому що LAN є місцевість роботи ЛМ, а Ethernet протоколом роботи ЛМ.

❖ PDF – PDF. *The researchers have also created a Python-based utility called PDF-Detector, which parses certified documents to highlight any suspicious elements found in the PDF document.* (TR) – Дослідники також створили утиліту на основі Python під назвою PDF-Detector, що аналізує перевірені документи виділяючи будь-які підозрілі елементи знайдені в PDF документі. Цей приклад було передано до української мови з допомогою нульового транскодування, адже PDF є продуктом та маркою компанії, через що адаптивний варіант перекладу у вигляді транслітерації практично не використовується.

З прикладів поданих вище ми дослідили, що кількість термінів нульового транскодування при перекладі на українську мову доволі багато, та способи доведення їх застосування можуть бути доволі різноманітними. Попри те, що ця трансформація вважається відносно простою у перекладі, різноманітність значення термінів та їх інтерпретація відповідно до контексту змушує перекладача обирати адекватний варіант перекладу враховуючи всі аспекти його використання та збереження змісту термінології.

5. Еквівалентний переклад це переклад у якому значення вихідного тексту передається у текст перекладу з максимальною точністю.

❖ System parameters – системні параметри. *Maintain optimal performance levels through periodic analysis and adjustment of system parameters.* (T) – Підтримувати оптимальний режим рівнів через періодичний аналіз та адаптацію до системних параметрів. Першим прикладом до цієї трансформації є термін *system parameters*, який можна перекласти також з допомогою граматичної заміни, оскільки при перекладі ми змінюємо частини мови слів проте зберігаємо сенс вислову адаптуючи до мови перекладу.

❖ Setup – налаштування. *The Wi-Fi setup can be surprisingly painful.* (W) – Налаштування wi-fi може бути тяжким. Термін *setup* в цьому реченні суттєво впливає на будову та розуміння речення. Першим є те, що в даному прикладі ми перекладаємо це слово як *налаштування*, оскільки мова йдеться про процес, а саме, налаштування Wi-Fi, за обставинами чого ми змінюємо їх місцями, таким чином використовуючи транспозицію слів, що в цьому реченні є трансформацією створеною ситуативним контекстом.

❖ Compilers – транслятори. *Compilers are needed because of the way that a traditional processor executes object code.* (T) – Транслятори необхідні для того аби класичні процесори виконували вихідні програми. Наданий приклад інтерпретовано з допомогою еквівалентного перекладу, в зв'язку з тим, що першочергово цей термін походить від технічного дискурсу як 'складач', але відповідно до контексту ми його заміняємо на 'транслятор', оскільки це програма яка перетворює мовний код в машинний, таким чином «трансляючи інформацію».

❖ Multi-factor authentication – багатофакторна автентифікація. *Used a password spray strategy on a legacy account and historic test accounts that did not have multi-factor authentication (MFA) enabled.* (THN) – Використовувати стратегію розпилення паролів на застарілих та тест історії облікових записів що не мали ввімкненої багатофакторної автентифікація. За аналізом статті, з якої було взято це речення, термін *MFA* було перекладено з допомогою еквівалентного перекладу. Багатофакторна автентифікація (інколи двохфакторна автентифікація), що є процесом захисту вашого паролю чи інформації шляхом

персонального ідентифікаційного номеру, який прив'язаний до вашого пристрою.

Тож, як ми бачимо, варіації інтерпретації за використання еквівалентного перекладу доволі масштабні, і за наявності вдалого пояснення терміну, досягнення високої точності є практично безперечним. Врахування контексту зазвичай надає перекладачу високі шанси досягнення адекватності перекладу, тому ми використовуємо цю трансформацію для того аби надати читачу найточніше визначення терміну з їхнього лексикону аби він міг його зрозуміти.

3.2 Застосування граматичних перекладацьких трансформацій у перекладі текстів ІТ дискурсу.

Як ми вже дізнались з попереднього дослідження, лексичні трансформації доволі часто зустрічаються при перекладі ІТ термінів на українську мову, це зумовлено тим, що перекладачі часто адаптують терміни під реалії мови. Граматичні трансформації дещо відрізняються, річ у тім, що слова які прийнято вважати загальновідомими те тендітними до перекладу, зазвичай переходять до іншої мови шляхом транслітерації, транскрипції чи еквівалентного перекладу, оскільки так банально простіше. Більшість ІТ термінів є породженням сучасної культури і не вимагають особливого втручання у підборі еквіваленту, методів перекладу для досягнення точного визначення, адже в більшості випадків, вони призначенні для молоді та людей, що контактують з ними. Граматичні трансформації які розглянуті нижче, орієнтовані на те аби досягти тієї задумки, що й лексичні, проте способи реалізації в них інакші.

1. Додавання використовується для компенсації семантичних або граматичних втрат і часто супроводжує транспозиції та граматичну заміну.

❖ Tower – Системний блок. *With the MG-1, Maingear not only offers an excellent PC, but one of the best ways to design your prebuilt tower.* (W) – *Разом з MG-1, Maingear пропонує не тільки відмінний ПК, але й найкращі способи дизайну для системного блоку.* Поданий приклад додавання демонструє взаємодію граматичних трансформацій. Оскільки термін *tower* ми не можемо

передати в українську мову одним словом, ми використовуємо описовий переклад, аби уточнити про що йдеться мова в тексті оригіналу, таким чином додаючи слова до оригіналу. Термін *системний блок* є комп'ютерним корпусом, в якому знаходяться частина компонентів пристрою.

❖ *Homepage – домашня сторінка. Also, the app's homepage serves ads for other ThermoWorks products, which is tacky. (W) – Також, домашня сторінка застосунку слугує рекламним щитом для інших продуктів ThermoWorks, що виглядає дешево.* Цей приклад демонструє нам двозначність у виборі перекладу, адже в лексичних трансформаціях ми можемо використати калькування, що було б логічно також застосувати в цьому прикладі, проте, переклад з допомогою додавання надає емоційності до речення, оскільки ми не тільки додаємо ще одне слово, а також замінюємо місцями термін та належне до нього слово *app* та змінюємо частини мови при перекладі.

❖ *Software – програмне забезпечення. This latest version of the Windows-only software delivers a range of AI-powered tools and additional feature updates. (TR) – Остання версія унікального програмного забезпечення для Windows надає широкий спектр інструментів на основі ШІ та додаткові оновлення системи.* В даному випадку ми можемо спостерігати, як додавання змінює структуру всього речення. При перекладі терміну *software*, структура речення піддається таким великим змінам, що переклад деяких термінів не має точного відповідника, проте потребує адаптації, в результаті ми отримуємо дві граматичні трансформації, де додавання є каталізатором формування нової структури та, тотальна реорганізація, яка є її співучасником. Програмне забезпечення це набір даних або програм, що використовується для роботи комп'ютерів та виконання поставлених завдань.

❖ *Toolbar – набір інструментів. This build introduces a new sensitivity toolbar in Word, Excel, and PowerPoint that helps users understand the security policies that apply to their documents. (CM) – Цей білд привносить нову чутливу панель інструментів у Word, Excel та PowerPoint що допомагає користувачу зрозуміти політику конфіденційності що застосовується до їх документів.* Цей

приклад є тим випадком, коли додавання є необхідним не тільки заради пояснення терміну, а й для уточнення контексту. Toolbar є панеллю інструментів у офісних програмах Microsoft, таких як Word, Excel та інші, а наголос у вигляді слова «чутлива» натякає на те, що акцент в цьому реченні йде на новому оновленні програми, її функціональності, а не звичайним набором інструментів.

❖ LAN – локальна мережа. Gigabit Ethernet provides the best price performance of all the leading high-speed LAN technologies. (CM) – Gigabit Ethernet пропонує найкращу ціну серед усіх лідируючих технологій зі надшвидкісно локальною мережею. Як вже згадувалось у лексичних трансформаціях, *LAN* та *Ethernet* позначають один термін, *локальна мережа*, проте в даному випадку це територія з обмеженою дією доступу до мережі, відповідно для точності визначення було використано додавання.

Як ми бачимо, додавання є одним із найпоширеніших способів застосування граматичних трансформацій при перекладі на українську мову. Це не дивно, адже українська ІТ-термінологія не така розвинута, як англійська, і часто потребує додаткових пояснень та уточнень під час інтерпретації. Додавання допомагає не лише досягнути адекватності перекладу, а й урізноманітнити способи перекладу, завдяки чому текст стає більш емоційним, плавним і природним — саме цих якостей часто бракує під час використання інших трансформацій.

2. Диференціація використовується коли деякі слова мають широке коло значення з якого необхідно обрати одне яке буде пасувати під контекст найкраще.

❖ Bug – помилка. *But the operators behind TheTruthSpy never fixed the bug, leaving its victims exposed to having their data further compromised.* (TC) – Проте оператори з *TheTruthSpy* так і не виправили помилку, залишаючи інформацію їх жертв надалі під загрозою. В цьому прикладі переклад викликав певні труднощами з вибором відповідної трансформації. Оскільки *bug* доволі поширене слово в загальному контексті, в сфері ІТ також існує чимало дефініцій

даного терміну. Серед часто використовуваних термінів є *жук*, *баг* та *недолік*, проте за випадку нашого контексту, доцільніше буде використати переклад ‘помилка’. Річ у тім, що в статті йдеться про те як компанія постраждала від атаки хакерів, і проводить аналіз того як це сталося, відповідно дії надалі відбуваються зі сторони TheTruthSpy, тому інтерпретацію *баг* чи *жук* ми використати вже не можемо, оскільки це упущення компанії, відтак, компанія намагалась виправити власну помилку в системі, якою скористувались хакери. Цей термін хоч і не значний, проте саме він є ланцюгом дій перекладу, що досягається лише при обізнаності перекладачем тексту.

❖ Edge computing – периферійне обчислення. *To achieve this goal, a new and clever method called edge computing has emerged. (T) – Задля досягнення цієї мети, виник новий та розумний метод під назвою периферійне обчислення.* Цей приклад також може збити з думки перекладача у термінологічних путях. Загалом, цей термін не є методом, це місце зберігання інформації, проте для перекладу це було використано для того, аби наголосити на новизні терміну, адже по суті, це хмара, яка обчислюється також в хмарі, зберігаючи ресурси комп’ютера чи пристрою на якому він працює, тому ‘метод’ в даному випадку слугує як додавання до диференціації терміну.

Тож, відповідно до аналізу цих прикладів, ми бачимо, що диференціація відносно невелика у плані її використання у перекладі ІТ термінів, все ж виконує важливу роль у донесенні точного контексту використання терміна та його адаптації відповідно тексту.

3. Модуляція це заміна в перекладі словникового еквівалента контекстуальним, який логічно пов’язаний з першим.

❖ Search engine – механізм пошуку. *Together, this is incredibly useful if you use keywords for searching images and/or for search engine optimization. (TR) – Разом, це надзвичайно корисно якщо ви використовуєте ключові слова для пошуку фото або ж для оптимізації механізму пошуку.* Цей приклад демонструє доволі зрозуміле використання модуляції, де в нас є загальний переклад до

терміна *search engine*, відомий як ‘система пошуку’, що використовується у більшості випадків, проте в цьому реченні йдеться про оптимізацію його роботи, а оскільки оптимізувати систему ми фізично не можемо, частину перекладу було замінено на ‘механізм’, таким чином адаптуючи термін під потреби контексту.

❖ Bias – зміщення напруги. *It’s important to note that machine bias can be used to improve the interpretability of a ML model in certain situations. (T) – Важливо зазначити що зміщення комп’ютерної напруги може бути використаним для покращення обробки ML моделей за певних ситуацій.* Інколи модуляція може також спровокувати використання інших трансформацій, як на прикладі терміна *bias*. Аби залишити значення терміна зрозумілим для читача, його було поділено на дві частини, використовуючи транспозицію та додавання водночас, і замінено на контекстуально відповідний варіант.

З огляду на дану трансформацію, ми можемо спостерігати як ця техніка перекладу може змінювати будову речення за використання правильно підібраного контексту, не змінюючи значення терміна.

4. Описовий переклад використовується коли термін або концепт пояснюється в деталях або ж описується, на відміну від прямого перекладу терміна.

❖ Bootstrapping – самозавантаження. *Bootstrapping is the process of loading a set of instructions when a computer is first turned on or booted. (T) – Самозавантаження це процес завантаження набору інструкцій коли комп’ютер вперше запущено або завантажено.* Цей приклад є практично ідеальним описом цієї трансформації, де термін *bootstrapping* не маючи адаптованого перекладу на українську мову, перекладений з допомогою описового перекладу, пояснюючи процес роботи цього терміну.

❖ Audits – Контроль засобів захисту. *Every organization should perform routine security audits to ensure that data and assets are protected. (T) – Кожна організація повинна проводити контроль засобів захисту аби запевнитись що дані та активи захищені.* Цей приклад є також осередком використання кількох

трансформацій. Загалом описовий переклад у більшості відсотків випадків ділитиметься місцем з іншими трансформаціями, оскільки його завдання є пояснити термін аби адресант його зрозумів, у випадку терміна *audit*, це контроль засобів захисту в ІТ інфраструктурі, додатках, процесів тощо, відповідно до визнаних стандартів або встановлених політик.

Як ми спостерігаємо з результатів цієї трансформації, описовий переклад є доволі складним у використанні попри те що він полегшує сприйняття термінів. Ця трансформація поправу займає важливе місце серед інших граматичних трансформацій, оскільки дозволяє з точністю передати культурні та складні концепти термінів, перекладу яких в цільовій мові може просто не існувати.

5. Вилучення це трансформація, що вилучає частину терміна при перекладі на цільову мову для уникнення непотрібної або зайвої інформації.

❖ *Dark web* – даркнет. *The research found 249 offers to distribute and sell prompts on the dark web in 2023. (T) – В 2023 році дослідження вивило понад 249 пропозицій з купівлі та продажу в даркнет.* Термін, що розглядається вище може бути застосований і до інших трансформацій, але в залежності від оригінального тексту. Справа в тім, що термін ‘даркнет’ має лише один переклад на українську мову, принаймні той, який передає точне визначення, але в англійські цей термін інколи об’єднують в одну фразу або ж замінюють термін на *darknet*, що було б транскрипцією за іншого випадку, або *deep web*, де використовувався еквівалентний переклад. В даному випадку ми здійснили вилучення, оскільки даркнет є встановленим перекладом.

І останньою трансформацією стало вилучення, що як і додавання має змогу також змінювати структурний компонент речення без зміни значення терміна, а лише прибираючи зайву або неважливу інформацію про вислів.

ВИСНОВОК

В процесі нашого дослідження ми торкнулись багатьох аспектів перекладу ІТ термінів з англійської мови на українську, проаналізували основні особливості передачі всіх тонкощів та значень ІТ-термінології.

В теоретичній частині, нами було розглянуто основні властивості які є притаманними ІТ дискурсу, наприклад, його унікальність у перекладі, де кожен термін може бути перекладений зовсім інакшим шляхом, ніж він був попередньо, де новий термін може мати переклад, що раніше не зустрічався в жодному з дискурсів. Ми дізнались, як зароджувалась та функціонувала ІТ-термінологія не тільки на просторах англійської мови, а й в українському суспільстві, як це вплинуло на сучасний стан даної сфери в Україні, та як вона функціонує на сьогоднішній день. ІТ-термінологія це особливий вид вокабуляру, який використовується не тільки в рамках своєї сфери, а й поширює свої нитки до інших дискурсів, таких як комп'ютерний, інформаційний, інтернет та технічний.

У другому розділі нами було проведено аналіз цих термінів у реченнях та їх взаємодію з іншими термінами й сферами. Ми проаналізували 100 прикладів ІТ-термінів відповідно до трьох різних категорій: семантична класифікація, структурні моделі термінів та прагматичні функції. Під час аналізу першого підрозділу ми розподілили терміни відповідно до їхньої природи використання, функціонування, визначення тощо, за результатами чого отримали інформацію про те, як формуються нові терміни за сучасними тенденціями розвитку мов. Друга частина цього підрозділу присвячена визначенню класифікації термінів та знаходженню логічним зв'язкам, що спрощують роботу перекладачам та допомагають віднайти їм шлях, до досягнення адекватної інтерпретації інформації для різних аудиторій. І третій, спрямований на аналіз прагматичних функцій ІТ-термінології, їх роль у забезпеченості адекватності перекладу та інформації представленої у тексті оригіналу.

У фінальній практичній частині, ми з допомогою досліджень та аналізів проведених у двох попередніх розділах, класифікували лексичні та граматичні перекладацькі трансформації. Ми проаналізували 100 речень зі 100 термінами ІТ

термінології в текстах, які були знайдені на просторах Інтернет статей, блогів, звітів, відгуків тощо. Відповідно, їх було поділено на лексичні, а саме транслітерація, транскрипція, еквівалентний переклад, нульове транскодування та калька, які складають 75% від перекладених термінів, що робить цю класифікацію в тричі ефективнішою за граматичну, яка налічує 25% від проаналізованих термінів, серед них додавання, модуляція, диференціація, описовий переклад та вилучення. Даний результат демонструє, що ІТ-термінологія, як і дотичні до неї дискурси, з високою ймовірністю використовуватимуть саме лексичну трансформацію у перекладі на українську мову. Зумовлено це з досить простих причин, ІТ сфера ще не встигла укорінитись у житті звичайної людини, яка напряду не взаємодії з нею, і далі продовжує розвиватись у швидкому темпі. ІТ-термінологія є надзвичайно важливою у сучасному світі, де практично кожна дія з Інтернет простором, нашоухує вас на ІТ тематику, вона вже є важливою частиною нашого життя, де такі професії як інженер, ІТ спеціаліст, науковець, програміст, блогер мають досить велику популярність серед населення. Але також вона займає важливе місце серед перекладачів, адже знання основних перекладацьких технік відкривають нові перспективи у розвитку перекладу для перекладачів, дозволяючи їм працювати з більшими та складнішими ІТ текстами, використовувати відповідні інструменти у процесі перекладу та забезпечувати читача точним та достовірним перекладом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Апельсиновий Б. (2020). Комп'ютерні навички перекладача. Відновлено з <https://lingua.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/Konkursna-robota-APEL-SYNOVYY-BORYS.pdf> С. 6-7.
2. Ахмедова, Е. Д. (2020). Стратегії і методи англо-українського перекладу засобів мовного втілення еталонів художніх порівнянь. Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов, 91. С. 5-6.
3. Бецько О.С. (2010). Багатозначність термінів галузі інформаційних технологій та специфіка їх перекладу. Матеріали конференції «Соціокультурні та етнолінгвістичні проблеми галузевого перекладу в парадигмі євроінтеграції». Київ, Україна. С. 73.
4. Бічева, А.В. Класифікація та переклад термінів, що використовуються у мережі Інтернет та інформаційних технологій. Перекладацькі інновації : матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, Суми, 25-27 листопада 2010 р. С. 2-3.
5. Ваховська О. В. (2023). Основи комп'ютерної лінгвістики. Київ, видавничий центр КНЛУ. С. 7.
6. Вернигора В. О. (2020). Особливості перекладу на українську мову англійських термінів у сфері комп'ютерних технологій та інтернет (магістерська робота). Полтавський інститут економіки і права відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна». Полтава. С. 31-32.
7. Верховцева О. М., Куценко О. В. Термінологія як частина словникового запасу мови. Наукові статті кафедри іноземних мов. Київ, Україна. 2017 С. 4.
8. Відомості Верховної Ради України. ЗАКОН УКРАЇНИ про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах. Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>

9. Герман Л. В., Шастало В. О., Колесник А. О. (2023). Особливості процесів термінологізації, транстермінологізації та детермінологізації фахової лексики лісового господарства в аспекті семантичної деривації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія, 61. С. 38.
10. Гнатенко Д. (2020). Особливості перекладу англomовних комп'ютерних мультимедійних відеоігор. Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 31. С. 68-69.
11. Гудманян А. Г., Баклан І. М. (2022). Практичний курс перекладу Ч П. КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка». С. 31.
12. Дяченко М. Д. (2020). Особливості дослідження еквівалентності перекладу англomовного педагогічного дискурсу методом контент-аналізу. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації, 31. С. 75.
13. Івашченко В. (2018). Поняття термінопростору: проблема визначення й типологічної диференціації. Відновлено з https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/26179/1/V_Ivashchenko_TKMKS.pdf
14. Калиновська В. І. Актуальні лінгвістичні аспекти комп'ютерного дискурсу. Всеукраїнська наукова конференція у Сумському державному університеті, Суми, 19-20 квітня, 2013. С. 15-17.
15. Кобесова М. Р. (2021). Лексичні трансформації як засіб досягнення адекватності перекладу (кваліфікаційна робота). Київ. С. 8-9.
16. Козачук А. М. (2023). Перекладацькі трансформації та прийоми: термінологічні виклики у перекладознавстві. Збірник наукових праць «Нова філологія», 89. С. 131.
17. Колос Ю. З. (2020). Особливості перекладу англomовних інструкцій українською мовою (магістерська робота). Полтавський інститут економіки і права відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна». Полтава. С. 12-13.
18. Кубіцький В. І. Структурно-семантичні особливості термінології англійськомовного військово-технічного дискурсу та способи її перекладу

українською мовою (кваліфікаційна робота). Київський національний лінгвістичний університет. Київ. С. 14.

19. Луньова А. Г. (2020). Особливості та стратегії перекладу термінів ІТ-сфери (дипломна робота). Національний університет «Запорізька політехніка». Запоріжжя. С. 19.

20. Максимов С. Є. (2012). Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія і практика перекладацького аналізу тексту. Київ, видавництво «Ленвіт». С. 147.

21. Матузкова О. П., Гринько О. С., Горбатюк Н. О. (2020). Стратегії та аналіз в усному та письмовому перекладі. Одеса, Одеський Національний університет імені І. І. Мечникова. С. 6-7.

22. Мизин Т. О. (2015). Структурні характеристики географічних термінів (на матеріалі англійської мови). Вісник Житомирського державного університету. Випуск 2 (80). С. 168.

23. Мирошниченко В. М. Особливості перекладу текстів науково-технічного стилю. Тези доповідей XI наукової конференції з міжнародною участю 15-16 квітня 2021 року, м. Харків, Україна. С. 47-48.

24. Михайленко О. А. (2014). Поняття «Перекладацькі стратегії» як складова стратегічної компетенції. Збірник наукових праць. Педагогічні науки, випуск 121. С. 147-148.

25. Мірошниченко А. Т. (2023). Сучасна англomовна термінологія іт-галузі та особливості її перекладу українською мовою (кваліфікаційна робота). Запорізький Національний університет. Запоріжжя. С. 8-10.

26. Мойсеєнко С. (2012). Функціонально-стильові особливості англomовного комп'ютерного дискурсу. Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Мовознавство, 24. С. 95-96.

27. Овсієнко Л.М. (2022). Поліфункційність терміна в сучасному термінознавстві. Вісник КНЛУ. Серія Філологія, 25. С. 90-91.

28. Остапенко С. А., Сєверський М. В. (2023). Особливості відтворення ІТ термінології в процесі перекладу. *Modern engineering and innovative technologies*, 26. С. 34-35.
29. Падалка М. О. (2023). Англomовний дискурс інформаційних технологій: термінологічний та перекладацький аспекти (кваліфікаційна робота). Суми. С. 16.
30. Падалка М. О. Перекладацькі способи і прийоми відтворення термінів англomовного дискурсу інформаційних технологій українською мовою. Матеріали XIII всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. Україна, Суми, 24 листопада, 2023. С. 181-182.
31. Петрина О. С. (2018). Провідні характеристики термінології та терміносистеми. *Science and Education a New Dimension. Philology*, VI(51). С. 62.
32. Петрова Т.О. (2018). Актуальна проблема української термінографії: термінографічна критика. Матеріали міжнародної наукової конференції з нагоди ювілею доктора філологічних наук, професора Катерини Григорівни Городенської. Київ, Україна, С. 135.
33. Пилипей Ю. А. (2018) .Сленг, етапи його розвитку та місце в сучасному світі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія філологічна*. С. 112.
34. Пушик Н. В. (2021). Комп'ютерна лінгвістика та «штучний інтелект». *«Молодий вчений» № 2*, 90. С. 152.
35. Проценко Т.В. (2011). Історія виникнення науки про терміни, сучасний стан та перспективи розвитку в Україні. *Наукові записки, Серія: Філологічні науки (мовознавство): У 2 ч.* С. 2-5.
36. Романенко Н. В., Говера О. М. (2018). Трансформації як ключовий метод перекладу текстів ІТ-сфери. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. С. 117.
37. Руденко М. Ю. (2019). До питання про жаргон у мовознавства (30-ті рр. ст. – початок ХХІ ст.). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія філологічна*. С. 102.

38. Рудницька Т. Г., Слободянюк А. А. (2018). Особливості перекладу складних технічних термінів у галузі інформаційних технологій. Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». С. 193.
39. Русої Д. Р. (2022). Терміносистема в галузі кібербезпеки: особливості термінотворення та перекладу англомовних текстів (Курсова робота). Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”. Київ. С. 20-22.
40. Свідер І. А. Інформаційні технології у філології та перекладі: навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільський : Друкарня "Рута". С. 30-32.
41. Сидор А. Р., Нанівський Р. С. Урахування лексичних особливостей сфери інформаційних технологій під час перекладу з англійської мови українською. Закарпатські філологічні студії, 7. С. 48.
42. Силка Т. Б. (2020). Застосування штучного інтелекту для підвищення ефективності телекомунікаційних систем. Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського. Київ. С. 37.
43. Сливка Л. З. Особливості перекладу науково-технічної термінології з англійської мови на українську. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. Випуск 27. Том 3. С. 145-146.
44. Струк І.В. Векторність перекладацьких стратегій / І.В. Струк // *Issues of modern philology in the context of the interaction of languages and cultures.* – Venice, Italy: Baltia Publishing, 2019. С. 1.
45. Ульянченко О. В. (2011). Лінгвокомунікативні особливості комп'ютерного дискурсу (наукова робота). Суми. С. 18-19.
46. Федорів М. Л. (2003). Про особливості комп'ютерного дискурсу. Наукові записки. Національний університет "Києво-Могилянська академія". С. 34.
47. Черноватий Л. М., Липко І. П. (2015). Співвідношення стратегій перекладу та рівня перекладацької компетентності майбутніх фахівців у галузі міжнародних відносин. Вісник №131. Серія: педагогічні науки. С. 163.

48. Чорний А. Ю. (2019). Полісемія англійських термінологічних одиниць, як проблема перекладу (кваліфікаційна робота). Національний технічний університет «Дніпровська політехніка». Київ. С. 36.
49. Шаров С. В. (2023). Сучасний стан розвитку штучного інтелекту та напрямки його використання. Українські студії в європейському контексті. №6. С. 136-137.
50. Шелудько Д. М. (2020). Особливості перекладу текстів в ІТ-сфері (кваліфікаційна робота). Сумський державний університет. Суми. С. 18.
51. Ющук В. Г. (2020). Прагмалінгвістичні аспекти перекладу англійських рекламних текстів галузі машинобудування на українську мову (магістерська дисертація). Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського. Київ. С. 39-41.
52. Яценко. О. І. (2023). Технології штучного інтелекту: основні напрямки впровадження в освітній процес закладу вищої освіти. Scientific research in the modern world: Proceedings of XI International Scientific and Practical Conference. С. 253-255.
53. Anca S. (1993). Applications of Terminology. John Benjamins Publishing Co., Constanta, Romania. С. 1-2.
54. Cabré, M. Teresa (1998). Terminology: Theory, methods and applications, Philadelphia PA. Meta Journal des traducteurs. С. 526-527.
55. Collet T. (2021). What's a term? An attempt to define the term within the theoretical framework of text linguistics. Linguistica Antverpiensia New Series. С. 109.
56. Hanif K. (2021). Types of AI | Different Types of Artificial Intelligence Systems. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/355021812_Types_of_AI_Different_Types_of_Artificial_Intelligence_Systems_fossgurucomtypes-of-ai-different-types-of-artificial-intelligence-systems
57. Harmon L. (2019). Translation Strategies, Techniques, and Equivalences in Critical Approach. A Journal of Language and Literature, 7. С. 9.

58. Jaleniauskiene E. (2011). Insight into the Latest Computer and Internet Terminology. *Studies about Languages*, 19. С. 120-125
59. Kaprina O. (2023). Evaluating the quality of machine translation output with hter in domain-specific textual environment. *Прикладна лінгвістика: напрямки й аспекти дослідження. Лінгвістичні студії*, 46. С. 86-87.
60. Khuwaileh A. IT terminology, translation, and semiotic levels: Cultural, lexicographic, and linguistic problems. *Jordan University of Science and Technology. Semiotica* С. 266-265.
61. Kormiltsyna S., Hrechok L. (2018). Computer terminology: translation peculiarities and semantic transformations. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*, 2(69). С. 285-287.
62. Leleka T. O. (2024). Translation peculiarities in the cultural aspect. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*, 1. С. 249.
63. Lobanova V. (2022). ДОМЕСТИКАЦІЯ ТА ФОРЕНІЗАЦІЯ У ПЕРЕКЛАДІ ТВОРУ МИКОЛИ ГОГОЛЯ «ВІЙ» АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ. *English and American Studies*. 87-95. С. 3-4.
64. Meijuan Z. (2023). Teaching translation: Challenges and strategies. *Studies in Linguistics and Literature*, 7. С. 62-63.
65. Moiseinko S. M., Lisetskyi K. A., Kondrashova A. V. (2021). Lexical and semantic peculiarities of terms of the modern English scientific and technical discourse. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*, 49. С. 141.
66. Romanuik O. M., Zapotichna R. A. (2020). The notion of translation strategy: the main principles. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія, № 45*. С. 125.
67. Roseni E. Terminology in translation. *International conference on linguistics? Literature and culture. 18th June, Prishtina Republic of Kosovo, 2016*. С. 45.
68. Rusko T. (2013). English computer discourse: some characteristic features. *English computer discourse: some characteristic features*. С. 137.

69. Shylinska I. (2019). Ways of information technology terminology formation. Збірник наукових праць. Філологічні науки. С. 89.

70. Suima I. Strategies of computer terms translation. Збірник матеріалів I Міжнародної наукової конференції м. Житомир, 27-28 квітня, 2023. С. 155.

71. Zihan G. Analysis of English Translation Strategies from the Characteristics of Internet Buzzwords. The International Conference on Interdisciplinary Humanities and Communication Studies. С. 412.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. (TC) – TechCrunch. URL: <https://techcrunch.com/>
2. (T) – Techopedia. URL: <https://www.techopedia.com/>
3. (W) – Wired. URL: <https://www.wired.com/>
4. (TR) – Techradar. URL: <https://www.techradar.com/>
5. (THN) – The Hacker News. URL: <https://thehackernews.com/>
6. (CM) – Computerworld. URL: <https://www.computerworld.com/>

ДОДАТОК

№	Текст оригіналу	Текст перекладу	Перекладацька трансформація
1.	<i>In a post on Telegram, SiegedSec and ByteMeCrew said they are not publicly releasing the breached <u>data</u>, given its highly sensitive nature (TC, URL).</i>	SiegedSec та ByteMeCrew у своєму телеграм пості заявили, що вони не будуть публікувати витік <u>даних</u> , враховуючи їх чутливий характер.	Transliteration
2.	<i>For a time, TheTruthSpy was one of the most prolific <u>apps</u> for facilitating secret mobile device surveillance. (TC, URL).</i>	TheTruthSpy, на сьогодні, був одним з найбільш результативних <u>застосунків</u> для сприяння нагляду за мобільними пристроями.	Equivalent translation
3.	<i>But the operators behind TheTruthSpy never fixed the <u>bug</u>, leaving its victims exposed to having their data further compromised (TC, URL).</i>	Проте оператори з TheTruthSpy так і не виправили <u>помилку</u> , залишаючи інформацію їх жертв надалі під загрозою.	Differentiation
4.	<i>In June 2022, a source provided TechCrunch with leaked data containing records of every <u>Android</u> device ever compromised</i>	В червні 2022, джерело надане TechCrunch, містило записи про витік даних з кожного <u>андроїд</u> пристрою, коли-небудь	Transcription

	<i>by TheTruthSpy (TC, URL).</i>	скомпрометоване TheTruthSpy	
5.	<i>The coders might be <u>hackers</u> who only work on freelance projects, or people who work elsewhere and pick up extra freelance work in their spare time. (TC, URL).</i>	Кодери можуть бути й <u>хакерами</u> які працюють лише на фріланс проектах, або людьми які працюють в іншому місці та братись за додаткові робочі години у вільний час.	Transliteration
6.	<i>Bugcrowd then matches these <u>coders</u> based on those particular skills, with bounty programs that are in the works among clients (TC, URL).</i>	Опісля, Bugcrowd порівняла <u>кодерів</u> на основі їх умінь з програмами нагород (баунті-програми) які застосовують у роботі з клієнтами.	Transcription
7.	<i>Recent years have seen a profusion of new security tools, powered by <u>AI</u>, that aim to identify and remediate those gaps in a more comprehensive and automated way (TC, URL).</i>	Останні роки знаменувались збагаченням нових інструментів безпеки базуючись на <u>ШІ</u> рушії, що спрямовано на визначення та відновлення цих прогалин у більш комплексному та автоматизованому шляху.	Transliteration

8.	<i>At its heart, the new company is a customer service <u>bot</u> (TC, URL).</i>	По суті, нова компанія це <u>бот</u> з обслуговування клієнтів.	Transliteration
9.	<i>“Agents can reason, problem solve and make decisions,” the company claimed in a <u>blog post</u> (TC, URL).</i>	«ІІІ агенти можуть міркувати, вирішувати проблеми та приймати рішення,» заявила компанія у своєму <u>блог пості</u> .	Transcription
10.	<i>They already have several big consumer brands using the initial version of the <u>platform</u> including SiriusXM, Sonos and WeightWatchers (TC, URL).</i>	Вони вже мають кілька великих споживчих брендів, використовуючи перші версії <u>платформи</u> , включаючи SiriusXM, Sonos та WeightWatchers.	Transcription
11.	<i>Maintain optimal performance levels through periodic analysis and adjustment of <u>system parameters</u> (T, URL).</i>	Підтримувати оптимальний режим рівнів через періодичний аналіз та адаптацію до <u>системних параметрів</u> .	Equivalent translation
12.	<i>Overall energy consumption at data centers, excluding <u>cryptocurrency</u>, is set to continue rising moderately</i>	Загальна енерговитрата в центрі обробки даних, за винятком <u>криптовалюти</u> , налаштована на	Transcription

	<i>over the coming years (T, URL).</i>	поступове підвищення в найближчі роки.	
13.	<i>All these have raised the anticipation for what the next Samsung Galaxy Ultra model — the Galaxy S25 Ultra — might bring (T, URL).</i>	Все це здійняло ажіотаж того що може наступна <u>модель</u> Samsung, Galaxy S25 Ultra, принести.	Transliteration
14.	<i>A growing number of devices, such as <u>smartphones</u>, will contain ML accelerators, which will have an impact on overall electricity use (T, URL).</i>	Зростаюча кількість пристроїв, таких як <u>смартфони</u> , міститимуть нейроні процесори, що матиме вплив на загальну вживаність електрики.	Transcription
15.	<i>To achieve this goal, a new and clever method called <u>edge computing</u> has emerged (T, URL).</i>	Задля досягнення цієї мети, виник новий та розумний метод під назвою <u>периферійне обчислення</u> .	Differentiation
16.	<i>In traditional centralized data pipelines, data from different <u>devices</u> go to a centralized location (like a cloud or data center) for processing and analysis (T, URL).</i>	Традиційно, дані з централізованих магістралей надходять з різних <u>девайсів</u> до централізованої локації (наприклад хмари чи центру даних) для обробки та аналізу.	Transcription

17.	<i>By using <u>lightweight data serialization formats</u>, the data is encoded to reduce its size while still allowing for efficient deserialization (T, URL).</i>	За використання спрощених форматів серіалізації даних, інформація кодується аби зменшити її розмір, в той же час, дозволяючи ефективно її десеріалізувати.	Transliteration
18.	<i>In <u>differential encoding</u>, the data is compressed by encoding the difference between consecutive data points rather than absolute values (T, URL).</i>	У диференціальному кодуванні, дані стискаються завдяки різниці між послідовними точками даних ніж абсолютними значеннями.	Calque
19.	<i>For example, <u>algorithms such as GZip or Deflate</u> can compress text data (T, URL).</i>	Наприклад, алгоритми такі як GZip чи Deflate можуть стискати текстові дані.	Transcription
20.	<i><u>NAS</u> also maintains user sessions, network resource management, load balancing and other network management/optimization processes (T, URL).</i>	<u>NAS</u> також підтримує робочі сесії, управління ресурсами мережі, розподілення навантаження та інші управління/оптимізації мережі користувача.	Zero transcoding
21.	<i>There's no better way to get the kind of powerhouse gaming <u>PC</u> you need than</i>	Немає кращого способу отримати потужний	Transcription

	<i>to customize it yourself (W, URL).</i>	ігровий <u>ПК</u> ніж скласти його самому.	
22.	<i>With the MG-1, Maingear not only offers an excellent PC, but one of the best ways to design your prebuilt <u>tower</u> (W, URL).</i>	Разом з MG-1, Maingear пропонує не тільки відмінний ПК, але й найкращі способи дизайну для <u>системного блоку</u> .	Addition + descriptive translation
23.	<i>It starts out with the MG-1 Silver (\$1,199), which is the cheapest version and comes with an RTX 4060 graphics card (W, URL).</i>	Ціни стартують від 1,199 доларів за MG-1 Silver, який є найдешевшим та включає в себе <u>графічну карту RTX 4060</u> .	Transcription
24.	<i>Also, the app's <u>homepage</u> serves ads for other ThermoWorks products, which is tacky (W, URL).</i>	Також, <u>домашня сторінка</u> застосунку слугує рекламним щитом для інших продуктів ThermoWorks, що виглядає дешево.	Addition
25.	<i>If you're a media hog like me, there's space for a couple <u>HDDs</u> in the compartment at the bottom of the tower (more on that below) (W, URL).</i>	Якщо ви такий самий інтернет-черв'як як і я, то тут є відсік для кількох карт <u>HDD</u> внизу корпусу (більше про це внизу).	Zero transcoding
26.	<i>"Anyone wanting to provide an <u>iOS</u> app must pay a ransom to Apple;</i>	«Кожен хто хоче мати свій застосунок на системі <u>IOS</u> , має	Zero transcoding

	<i>there's no way around it"</i> (W, URL).	заплатити викуп Apple; і тільки так.»	
27.	<i>For years, Apple has rejected Tuta app updates if they include links to the company's website, he says. (W, URL).</i>	Він повідомляє що Apple роками відмовлялась від <u>оновлень</u> застосунку Tuta якщо вони містили посилання на веб-сайт компанії.	Modulation
28.	<i>For Sweden's Spotify, the <u>download fee</u> is more of an immediate problem if the company were to accept Apple's new business terms (W, URL).</i>	У Швеції, плата <u>завантажень</u> є більш нагальною проблемою якщо компанія прийняла б нові комерційні умови Apple.	Calque
29.	<i>The Smoke comes with a pocketable remote <u>display</u> called the Smoke Receiver which connects to the base via an extremely reliable radio signal (W, URL).</i>	Smoke йде в комплекті з кишеньковим дистанційним <u>дисплеєм</u> Smoke Receiver, який з'єднується з базою завдяки надзвичайно надійному радіо сигналу.	Transcription
30.	<i>The Wi-Fi <u>setup</u> can be surprisingly painful (W, URL).</i>	<u>Налаштування</u> wi-fi може бути тяжким.	Equivalent translation + transposition
31.	<i>However, they do require a <u>subscription</u>, which costs money (TR, URL).</i>	Однак, вони дійсно вимагають <u>підписки</u> яка вартує грошей.	Equivalent translation

32.	<i>This has opened up opportunities for alternative solutions, and an option for Windows users is ACDS^{ee} Photo Studio Ultimate 2024 (TR, URL).</i>	Ці відкрило шлях до можливостей з альтернативних рішень, та опцією для користувачів Windows, а саме ACDS ^{ee} Photo Studio Ultimate 2024.	Equivalent translation
33.	<i>This latest version of the Windows-only software delivers a range of AI-powered tools and additional feature updates (TR, URL).</i>	Остання версія унікального програмного забезпечення для Windows, що надає широкий спектр інструментів на основі ШІ та додаткові оновлення системи.	Addition
34.	<i>Manage is where you can view folders on your computer using the file tree on the left to select the desired image folder (TR, URL).</i>	З допомогою управління ви можете переглядати папки на вашому комп'ютері використовуючи дерево файлів зліва аби обрати бажану папку.	Transcription
35.	<i>Double-clicking on an image opens it in View with a film strip of thumbnails below (TR, URL).</i>	Подвійне натискання на фото відкриває перегляд кінострічки фото нижче.	Equivalent translation
36.	<i>Compilers are needed because of the way that a</i>	Транслятори необхідні для того аби класичні	Equivalent translation

	<i>traditional processor executes object code (T, URL).</i>	процесори виконували вихідні програми.	
37.	<i>Together, this is incredibly useful if you use keywords for searching images and/or for <u>search engine optimization</u> (TR, URL).</i>	Разом, це надзвичайно корисно якщо ви використовуєте ключові слова для пошуку фото або ж для оптимізації <u>механізму пошуку</u> .	Modulation + transposition
38.	<i>However, there are hundreds of <u>VPN providers</u> to choose from, and unfortunately, most of them don't offer the privacy and security you need (TR, URL).</i>	Однак, є сотні <u>VPN</u> провайдерів на вибір, і на жаль, більшість з них не пропонують анонімності та безпеки яка вам необхідна.	Zero transcoding
39.	<i>With <u>one-click connect</u>, you just tap the power button and you're instantly protected (TR, URL).</i>	Лише з <u>одним кліком</u> , ви натискаєте на кнопку запуску і ви моментально захищені.	Addition + gram.change
40.	<i>With 160 locations across 94 countries, that's more than almost any other <u>provider</u> (CW, URL).</i>	Зі 160 локаціями в 94 країнах, це більше ніж майже будь-який інший <u>провайдер</u> .	Transcription
41.	<i>If the data isn't in any <u>cache</u>, the CPU calls out to the main RAM (TR, URL).</i>	Якщо даних немає в <u>кеші</u> , процесор звертається до основної оперативної пам'яті.	Transcription

42.	<i>The threat actors behind the PikaBot malware have made significant changes to the malware in what has been described as a case of "devolution" (THN, URL).</i>	Діячі загрози <u>зловмисної програми</u> PikaBot зробили суттєві зміни у коді, як вони описують далі, випадок «переродження».	Addition
43.	<i>It is also known to halt its execution should the system's language be Russian or Ukrainian, indicating that the operators are either based in Russia or Ukraine (THN, URL).</i>	Також відомо що він зупиняє виконання якщо система мови вказана російська або ж українська, вказуючи на те що <u>оператори</u> знаходяться в росії або ж Україні.	Transliteration
44.	<i>Glupteba is a fully-featured information stealer and backdoor capable of facilitating illicit cryptocurrency mining and deploying proxy components on infected hosts (THN, URL).</i>	Gluptabe є у повній мірі злодієм та шпигуном інформації, здатним сприяти незаконному <u>майнінгу</u> криптовалюти та розміщення проксі компонентів на заражених системах.	Transcription
45.	<i>It's also known to leverage the Bitcoin blockchain as a backup <u>command-and-control (C2) system</u>, making it resilient to takedown efforts (THN, URL).</i>	Він також відомий за використання блокчейну Біткоїн як запасну систему управління та керування, роблячи його	Equivalent translation

		стійким до спроб знищення.	
46.	<i>Used a password spray strategy on a legacy account and historic test accounts that did not have <u>multi-factor authentication (MFA)</u> enabled (THN, URL).</i>	Використовувати стратегію розпилення паролів на застарілих та історичних тест облікових записах що не мали ввімкненої <u>багатофакторної аунтифікації</u> .	Equivalent translation
47.	<i>Cloudflare detected the threat actor on November 23 because the threat actor connected a Smartsheet service account to an <u>admin</u> group in Atlassian (THN, URL).</i>	23 листопада, Cloudflare виявили хакера, який під'єднав обліковий запис Smartsheet до <u>адмін</u> групи в Atlassian.	Transliteration
48.	<i>End users have a difficult financial choice when a device reaches that point, and many aren't even aware that a router or <u>firewall</u> is at the end of its supported life (THN, URL).</i>	Кінцевий споживач має важкий фінансовий вибір коли пристрій досягає тієї точки і більшість навіть не усвідомлює що роутер чи <u>брадмауер</u> на кінці терміну експлуатації.	Calque + Equivalent
49.	<i>Analyzing the wiki pages they accessed, <u>bug database</u> issues, and source code repositories, it</i>	Проаналізувавши доступні сторінки вікіпедії, помилки зі зламанною <u>базою даних</u>	Addition

	<i>appears they were looking for information about the architecture, security, and management of our global network," Cloudflare said (THN, URL).</i>	та сховищем вихідного коду, виявилось вони шукали інформацію про архітектуру, безпеку та управління нашою глобальною мережею», прокоментували Cloudflare.	
50.	<i>"It hides itself by hooking system calls that could reveal its presence. It survives <u>reboots</u> and firmware upgrades" (THN, URL).</i>	«Він ховає себе чіпляючи системні дзвінки що можуть виявити його присутність. Він переживає <u>перезавантаження</u> та оновлення прошивки.»	Equivalent translation
51.	<i>This build <u>fixes</u> a single bug in which expanded groups in the message list collapsed when users changed which column they were arranged by (CM, URL).</i>	Даний білд <u>виправляє</u> одну помилку в якому розширені групи у списку повідомлень руйнувались коли користувач змінював їх положення в колонках.	Equivalent translation
52.	<i>This <u>build</u> fixes a number of security holes (CM, URL).</i>	Даний <u>білд</u> виправляє серію порушень безпеки.	Transcription
53.	<i>This build introduces a new sensitivity <u>toolbar</u> in Word, Excel, and</i>	Цей білд привносить нову чутливу <u>панель інструментів</u> у Word,	Addition

	<i>PowerPoint that helps users understand the security policies that apply to their documents (CM, URL).</i>	Excel та PowerPoint що допомагає користувачу зрозуміти політику конфіденційності що застосовується до їх документів.	
54.	<i>Dan Diasio, Ernst & Young’s Global Artificial Intelligence Consulting Leader, noted that there’s currently a backlog of GPU orders (CM. URL).</i>	Dan Diasio, Ernst & Young’s Global Artificial Intelligence Consulting Leader зазначили, що наразі є недопрацювання у порядку GPU.	Zero transcoding
55.	<i>A chip shortage not only creates problems for tech firms making LLMs, but also for user companies seeking to tweak models or build their own proprietary LLMs (CM, URL).</i>	Дефіцит мікросхем створює не тільки проблеми для технологічних компаній, випускаючи великі мовні моделі (BMM), але й також для компаній-користувачів, що знаходяться у пошуку вдосконалення моделей або ж у створені власної.	Descriptive translation
56.	<i>“We must use domain-specific, structured knowledge to make sure language models ingest,</i>	«Ми повинні використовувати структуровані знання які відображають	Descriptive translation

	<i>process, and reproduce information on a factual basis,” he continued (CM, URL).</i>	специфіку конкретної <u>галузі</u> , аби запевнитись що мовні моделі сприймають, обробляють і відтворюють інформацію на основі фактів», продовжив він.	
57.	<i>That matters because an enterprise can now create a <u>chatbot</u> that's no longer confined to loading answers to queries from text on which its LLM has been trained (CM. URL).</i>	Це має сенс оскільки зараз підприємства можуть створювати <u>чат ботів</u> які більше не обмежені у завантаженні відповідей на запитання з тексту на якій БММ був тренований.	Addition
58.	<i>“This is multimodality in a nutshell. Compare this to experiencing a movie by reading its <u>script</u> alone (LLM); this is the difference between LLM and multimodality” (CM, URL).</i>	«Якщо коротко це мультимодальність. Порівняйте це з досвідом читати <u>сценарій</u> до фільму; ось це і є різницею між БММ та мультимодальністю.	Modulation
59.	<i>Subscribers will receive two <u>terabytes</u> of cloud storage that typically cost \$9.99 a month, and will soon gain access to Gemini</i>	Підписники отримають два <u>терабайти</u> хмарного сховища що зазвичай коштувало 9.99 доларів в місяць, та невдовзі	Transcription

	<i>in Gmail and Google's productivity suite (CM, URL).</i>	отримають доступ до Gemini в Gmail та офісний пакет Google.	
60.	<i>The genAI industry already faces a scarcity of specialized <u>processors</u> needed to train and run LLMs (CM, URL).</i>	Індустрія GenAI вже стикнулася зі дефіцитом спеціалізованих <u>процесорів</u> які необхідні для тренування та роботи LLM.	Transcription
61.	<i>By 2025, more than 50% of enterprise-managed data will be created and processed outside of the data center or <u>cloud</u>, according to Gartner (CM, URL).</i>	До 2025 року, більше ніж 50% даних з підприємств буде створено та опрацьовано поза базою даних чи <u>хмар</u> , запевняє Gartner.	Equivalent translation
62.	<i><u>Emulation</u> is what we do when we try to make one system behave like or imitate a different system (CM, URL).</i>	<u>Емуляція</u> це те що ми робимо коли змушуємо одну систему поводитись або імітувати іншу.	Transcription
63.	<i>Emulation lets us model older <u>hardware</u> and software and re-create them using current technology (CM, URL).</i>	Емуляція дозволяє нам моделювати старіше покоління <u>апаратного забезпечення</u> та програмного забезпечення, відновлюючи їх з	Addition

		допомоги сучасних технологій.	
64.	<i>A virtual server is a carefully isolated software "container" with its own software-based CPU, RAM, hard disk and network connection (CM, URL).</i>	Віртуальний сервер це обережно ізольоване програмне забезпечення «контейнер» з власним програмно-реалізованим GPU, ОЗП, жорстким диском та мережевим з'єднанням.	Equivalent translation
65.	<i>IBM developed virtualization in the 1960s so big, expensive mainframes could run multiple applications and processes concurrently (CM, URL).</i>	В 1960-х роках, IBM розробили віртуалізацію настільки великою, що ЄОМ (електронна обчислювальна машина) могла працювати з декількома застосунками та одночасно оброблювати їх.	Descriptive translation
66.	<i>Gigabit Ethernet SANs are relatively easy to <u>install</u> and scale and provide redundancy for reliability (CM, URL).</i>	<i>Gigabit Ethernet SANs</i> є досить простою при <u>встановлені</u> та масштабуванні, а також забезпечують резервування та надійності.	Equivalent translation
67.	<i>Gigabit Ethernet provides the best price performance</i>	<i>Gigabit Ethernet</i> пропонує найкращу ціну	Addition

	<i>of all the leading high-speed <u>LAN</u> technologies (CM, URL).</i>	серед усіх лідируючих технологій зі надшвидкісно <u>локальною мережею</u> .	
68.	<i>Industrywide, there's a priority on maximizing the efficiency of network storage over <u>Ethernet</u> (CM, URL).</i>	Загалом, є певна пріоритетність у максимізації ефективності збереження мережі над <u>Ethernet</u> .	Zero transcoding
69.	<i>By creating a storage <u>protocol</u> that encapsulates SCSI for travel over Ethernet, storage is shared at near line speeds (CM, URL).</i>	Створюючи <u>протокол</u> сховища що герметизує SCSI за проходження по Ethernet, сховище поширюється до найближчої швидкісної лінії.	Transliteration
70.	<i>In essence, a firewall is a device that blocks external users from accessing your <u>network</u> (CM, URL).</i>	По суті, брандмауер це пристрій що блокує зовнішнім користувачам допуск до вашої <u>мережі</u> .	Equivalent translation
71.	<i>Phishing campaigns involving the Qakbot malware are using Scalable Vector Graphics (SVG) images embedded in <u>HTML</u> email attachments (TR, URL).</i>	<u>Фішинг</u> компанії що втягують зловмисне ПЗ Qakbot, використовують фото формату SVG закріплені у вкладені електронної пошти <u>HTML</u> .	Zero transcoding

72.	<i>Their <u>IP address</u> will never be exposed directly to the target's machine (TR, URL).</i>	Їхні <u>IP-адреси</u> ніколи не були викриті безпосередньо на комп'ютері жертви.	Omission + transcription
73.	<i>A proof-of-concept (PoC) code demonstrating a newly disclosed digital signature bypass vulnerability in <u>Java</u> has been shared online (TR, URL).</i>	В мережі з'явився код підтвердження концепції, що демонструє нову вразливість обходу електронного підпису <u>Java</u> .	Zero transcoding
74.	<i>The researchers have also created a Python-based utility called PDF-Detector, which parses certified documents to highlight any suspicious elements found in the <u>PDF</u> document (TR, URL).</i>	Дослідники також створили утиліту на основі Python під назвою PDF-Detector, що аналізує перевірені документи виділяючи будь-які підозрілі елементи знайдені в <u>PDF</u> документі.	Zero transcoding
75.	<i>In a demo video, he exploited this RCE flaw on EBay website, and managed to display output of phpinfo() PHP function on the web page, just by modifying the <u>URL</u> and injecting code in that (TR, URL).</i>	У демо відео, він використав RCE на сайті EBay і зміг відобразити вивід функції phpinfo() PHP на веб сторінці, просто змінивши <u>URL</u> адресу та вставивши в неї код.	Zero transcoding

76.	<i>It's also built using OpenHaystack, an open-source framework developed by SEEMO researchers for tracking personal <u>Bluetooth</u> devices via Apple's crowdsourced Find My network (TR, URL).</i>	Він також використовує вбудований OpenHaystack, відкриту базу розроблену дослідниками з SEEMO, вистежуючи персональні <u>Bluetooth</u> пристрої через краудсорсингову мережу Find My від Apple.	Zero transcoding
77.	<i>I know vulnerabilities are bad, but the worst part comes in when people just don't care to apply <u>patches</u> on time (TR, URL).</i>	Я знаю що вразливість це кепсько, проте найгірша частина про те що люди навіть не думають застосовувати <u>патчі</u> вчасно.	Transcription
78.	<i>The best free torrent <u>clients</u> on PC and Mac will make downloading so much easier and stress-free (TR, URL)</i>	Найкращі безкоштовні торрент <u>клієнти</u> на ПК та Mac будуть завантажуватись в рази швидше та простіше.	Transcription
79.	<i><u>Cyberattacks</u> are not just a threat to personal data and privacy, but are also an integral part of the toolkit used by state and non-state actors to influence modern conflicts (TR, URL).</i>	<u>Кібератаки</u> це не тільки загроза для особистих даних та приватності, а також і невід'ємна частина інструментів які використовують державні та не державні	Transcription

		особи для впливу на сучасні конфлікти.	
80.	<i>So why would Apple rush to keep slotting new <u>chips</u> into the products it sells the least (TR, URL)?</i>	То чому ж Apple спішить випускати нові <u>чіпи</u> в продукти з найменшими продажами?	Transcription
81.	<i>The task contained a <u>ZIP</u> file which, when extracted, executed the <u>SYSJOKER</u> malware inside (TR, URL).</i>	Завдання містить <u>ZIP</u> файл який після витягу запускає зловмисне ПЗ <u>SYSJOKER</u> всередині.	Zero transcoding
82.	<i>The Hamas-linked threat actors created an identical app which when downloaded would install malware and <u>spyware</u> on the victims device (TR, URL).</i>	Особи які створили зловмисну програму <u>Намас</u> , випустили застосунок який після завантаження встановлює зловмисне та <u>шпигунське ПЗ</u> на пристрій жертви.	Addition
83.	<i>But do remember to make sure to check intellectual property law in your country first before you rip those <u>DVDs</u> (TR, URL).</i>	Але будьте певні перевірити закон про інтелектуальну власність у вашій країні перед тим як розламати ці <u>DVD</u> диски.	Zero transcoding
84.	<i>The best <u>USB flash drives</u> should let you store and keep safe your important files and documents in a</i>	Найкращі <u>USB накопичувачі</u> повинні дозволяти вам зберігати та тримати ваші важливі	Omission

	<i>tiny pocket-sized device (TR, URL).</i>	файли та документи в невеличкому кишеньковому пристрої.	
85.	<i>If they are, we can likely expect them to crop up next year instead - sorry, <u>desktop Mac fans</u> (TR, URL)!</i>	Якщо це так, то ми маємо очікувати їх появу в наступному році – пробачте фани <u>настільних</u> Маків!	Descriptive translation
86.	<i>A <u>secure web gateway</u> (SWG) is one of the most effective tools that businesses can use to defend their networks against online threats (TR, URL).</i>	<u>Безпечний веб-шлюз</u> (БВШ) це один з найбільш ефективних інструментів які бізнеси можуть використовувати для захисту їхніх мереж від онлайн загроз.	Equivalent translation
87.	<i>Many new SWGs extend their protection to email clients and on-premises <u>email servers</u> (TR, URL).</i>	Багато нових ССЗ (систем спрощеного захисту) розширюють їх захист на поштові клієнти та локальні <u>поштові</u> сервери.	Equivalent translation
88.	<i>Smartphones, tablets, and increasingly laptops come under <u>MDM</u> control (TR, URL).</i>	Смартфони, планшети та найчастіше ноутбуки працюють під контролем <u>УМП</u> .	Equivalent translation
89.	<i>The best <u>wireless</u> earbuds promise comfort, a secure fit, great sound quality and</i>	Найкращі <u>безпроводні</u> навушники пропонують комфорт, надійну	Calque

	<i>reliable Bluetooth connectivity all packaged in a compact design (TR, URL).</i>	посадку, високу якість звуку та надійну спорідненість по Bluetooth, що разом входить у компактному дизайні.	
90.	<i>A <u>blockchain</u> is a tamper-resistant distributed ledger that's used to validate and store digital transactional records (T, URL).</i>	<u>Блокчейн</u> це антивандальний розподілений реєстр, що використовується для ратифікації та зберігання електронних журналів записів.	Transcription
91.	<i>The research found 249 offers to distribute and sell prompts on the <u>dark web</u> in 2023 (T, URL).</i>	В 2023 році дослідження вивило понад 249 пропозицій з купівлі та продажу в <u>даркнет</u> .	Omission
92.	<i>Popular mobile <u>operating systems</u> are Android, Symbian, iOS, BlackBerry OS and Windows Mobile (T, URL).</i>	Популярними мобільними <u>операційними системами</u> є Андроїд, Symbian, iOS, BlackBerry ОС та Windows Mobile.	Equivalent translation
93.	<i><u>Phishing</u> is no longer an occasional issue but a widespread problem with significant financial fallout (T, URL).</i>	<u>Фішинг</u> вже не є випадковою проблемою проте проблемою зі значним фінансовим наслідком.	Transcription

94.	<i>Frameworks take the form of libraries, where a well-defined application program interface (API) is reusable anywhere within the software under development (T, URL).</i>	Фреймворк слугує у вигляді бібліотеки, де інтерфейс прикладного програмування (ІПП) можна повторно використовувати будь-де в межах ПЗ що розробляється.	Transcription
95.	<i>Efforts to create standards for digital images led to the creation of <u>JPEG</u> to promote consistency in software and hardware products (T, URL).</i>	Спроби задати стандарти для цифрових фото призвели до створення <u>JPEG</u> , для запровадження стабільності для продуктів програмного та апаратного забезпечення.	Zero transcoding
96.	<i>The field of <u>robotics</u> has greatly advanced with several new general technological achievements (T, URL).</i>	Сфера <u>роботехніки</u> суттєво просунулась з декількома новими технологічними досягненнями.	Calque
97.	<i>Every organization should perform routine security <u>audits</u> to ensure that data and assets are protected (T, URL).</i>	Кожна організація повинна проводити <u>контроль засобів захисту</u> аби запевнитись що дані та активи захищені.	Descriptive translation

98.	<i>These players do not have any formal roles in the <u>scrum</u> and are involved in the process only infrequently (T, URL).</i>	Ці гравці не мають жодної офіційної ролі в <u>скрам</u> <u>проекті</u> та рідко залучені в процес.	Transcription + addition
99.	<i><u>Bootstrapping</u> is the process of loading a set of instructions when a computer is first turned on or booted (T, URL).</i>	<u>Самозавантаження</u> це процес завантаження набору інструкцій коли комп'ютер вперше запущено або завантажено.	Descriptive translation
100.	<i>It's important to note that machine <u>bias</u> can be used to improve the interpretability of a ML model in certain situations (T, URL).</i>	Важливо зазначити що <u>зміщення</u> комп'ютерної <u>напруги</u> може бути використаним для покращення обробки ML моделей за певних ситуацій.	Modulation

RESUME

My diploma work seemed to me to be very significant in terms of its importance for modern translation linguistics, as information technology plays an integral part in the modern life of an average person. Its complexity of structure, versatility of vocabulary and broad range of use allows translators to work with this field more efficiently and, more importantly, accurately.

IT terminology is used by almost every person who associates themselves with the IT industry and other derivative fields, such as engineers, scientists, technologists, web workers, and so forth. To guarantee an adequate translation of such discourse, a translator must be able to use this terminology and be aware of the peculiarities of its use when adapting it to the Ukrainian language. Among such tools, this paper presents translation strategies that are, without exaggeration, a key step in the process of adequate interpretation of IT from English into Ukrainian. With the help of these strategies, we can identify such key aspects of translation as text evaluation, where the translator has the opportunity to get acquainted with the text and its style, analysis of the translation material and skilful adaptation. All of these are key factors in ensuring an accurate translation, which is what this field requires.

The study analysed and translated many terms that are part of or related to IT terminology, which proved that the inclusiveness of this terminology is very closely interconnected with other associated discourses, such as Internet discourse, computer discourse, and mass media discourse, which altogether only increase the gradient of IT terms in other fields.

Further, the analysis of the translation examples of the study revealed that most of the English IT terms were translated into Ukrainian by means of lexical transformations, confirming the fact that English terms in this field often simply do not have equivalents in Ukrainian, which is caused by many facts, such as the development of IT terms in the English-speaking environment, their rapid development in which the Ukrainian language simply did not keep up with the pace and in general, the difficulties

of adapting IT terms in the Ukrainian space forced translators to use this method of translation.

The main objectives of the work were to study the translation of IT terminology, analyse the main features of the interpretation process inherent in this discourse, apply translation strategies in the course of translation and, certainly, classify the terminology according to grammatical and lexical transformations. I believe that my work, in terms of originality of research, can serve as a foundation for further development of the topic of interpreting IT terminology and, more importantly, pointing out the importance of accurate adaptation.

The practical potential of this work lies in the reproduction of IT terms in Ukrainian and the analysis of their examples, which will further improve the study of the development of IT terminology and the field as a whole, in order to achieve a more accurate and coherent translation.

In conclusion, the study identified and demonstrated the main stages of scientific thought in the field of IT terminology, used existing strategies and methods of translating IT terminology based on Internet articles, blogs, reviews, and conducted a translation analysis of the actual research material.

Key words: translation, IT terminology, Internet, discourse, term, translation strategies, computer discourse.